

UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL PRITARIMO UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS
SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO 2013 METŲ ATASKAITAI IR JOS
PATEIKIMO

2014 m. kovo 27 d. Nr. TS-....

Utena

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos 16 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 6 straipsnio 5 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarimu Nr. 606 „Dėl Savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitos teikimo tvarkos ir ataskaitos formos patvirtinimo“, Utenos rajono savivaldybės taryba nusprendžia:

1. Pritarti Utenos rajono savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2013 metų ataskaitai (pridedama).

2. Pavesti Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriui Jonui Slapšinskiui pateikti Utenos rajono savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2013 metų ataskaitą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Nurodyti, kad šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

Tarybos sekretorė

Savivaldybės mero patarėjas

Indra Malašičevienė

Henrikas Zabiela

Administracijos direktorius

Administracijos direktoriaus pavaduotoja

Jonas Slapšinskas

Zita Ringelevičienė

Finansų skyriaus vedėja

Juridinio skyriaus vyr. specialistė

Alma Vedrickienė

Dalia Juškė

Aplinkos apsaugos ir civilinės saugos skyriaus
vedėjaŠvietimo, sporto ir jaunimo reikalų skyriaus
vedėjas

Rosita Deveikienė

Romualdas Kraulišas

Bendrųjų reikalų skyriaus vyr. specialistė

Socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos skyriaus
vedėja

Girda Narbutienė

Inga Šakalienė

Parengė: Socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos skyriaus savivaldybės gydytoja (vyr. specialistė)

Eligija Židonienė

PRITARTA
Utenos rajono savivaldybės tarybos
2014 m. kovo 27 d. sprendimu
Nr. TS-...

**UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS
SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO 2013 METŲ ATASKAITA**

TURINYS

I. SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA	3
II. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS SAVIVALDYBĖS VYKDYTAS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS	3
III. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA.....	4
IV. BENDRUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ.....	5
1. Demografija.....	5
2. Sergamumas.....	7
3. Mirtingumas.....	11
4. Gyvensena	12
V. VYKDYTOS VALSTYBINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMOS IR STRATEGIJOS	14
VI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ, VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS	22
VII. BENDRUOMENĖS, NEVALSTYBINIŲ ORGANIZACIJŲ, ŪKIO SUBJEKTŲ, SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ DALYVAVIMAS VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLĄ	24
VIII. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMAS.....	30
1. Sveikatos priežiūra mokyklose.....	30
2. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigose vykdoma vaikų sveikatos priežiūra.....	31
3. Kita vykdyta vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros veikla	31
IX. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS FINANSAVIMAS.	33
X. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO SAVIVALDYBĖS VYKDOMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS	34
XI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS PRIEMONIŲ VYKDYMAS.....	34
1. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠOS	34
2. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS ĮGYVENDINTOS PRIEMONĖS.....	35
3. SAVIVALDYBĖS BENDRUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMAS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠOMIS	36
4. INFORMACIJOS APIE SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS ĮGYVENDINTAS PRIEMONES SKLAIDA	46
5. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS ADMINISTRAVIMO TOBULINIMAS.....	46

I. SAVIVALDYBĖS VYKDOMŲ VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

Utenos rajono savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaita (toliau – Ataskaita) parengta vadovaujantis Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarimu Nr. 606 „Dėl Savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitos teikimo tvarkos ir ataskaitos formos patvirtinimo“. Informacijos šaltiniai – Lietuvos statistikos departamento, Higienos instituto Sveikatos informacijos centro, Panevėžio teritorinės ligonių kasos, Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2012 m. ataskaitos duomenys, Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios 2013 m. programos sveikatos projektų ir aplinkos sveikatinimo projektų ataskaitos, Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro, Utenos regioninio profesinio mokymo centro ataskaitos. Ataskaitos VII skyrius suderintas su Utenos rajono savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos ir civilinės saugos skyriumi, Švietimo, sporto ir jaunimo reikalų skyriumi. Ataskaitą parengė Socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos skyriaus savivaldybės gydytoja (vyr. specialistė) Eligija Židonienė, tel. (8 389) 61 628, el. paštas eligija.zidoniene@utena.lt. Ataskaita bus pateikta Sveikatos apsaugos ministerijai ir įdėta savivaldybės interneto svetainėje.

II. TEISĖS AKTAI, REGLAMENTUOJANTYS SAVIVALDYBĖS VYKDYTAS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJAS

1 lentelė

Eil. Nr.	Dokumento rūšis, registracijos data ir numeris	Dokumento pavadinimas
1.	Utenos rajono savivaldybės tarybos sprendimas, 2013 m. vasario 28 d. Nr. TS-29	Dėl Utenos rajono savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos 2013 metų priemonių patvirtinimo
2.	Utenos rajono savivaldybės tarybos sprendimas, 2013 m. vasario 28 d. Nr. TS-30	Dėl Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios 2013 m. programos patvirtinimo
3.	Utenos rajono savivaldybės tarybos sprendimas, 2013 m. vasario 28 d. Nr. TS-45	Dėl Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2012 m. veiklos ataskaitos patvirtinimo
4.	Utenos rajono savivaldybės tarybos sprendimas, 2013 m. kovo 28 d. Nr. TS-69	Dėl pritarimo Utenos rajono savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2012 metų ataskaitai ir jos pateikimo
5.	Utenos rajono savivaldybės tarybos sprendimas, 2012 m. birželio 28 d. Nr. TS-225	Dėl Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2012-2014 metų programos patvirtinimo
6.	Utenos rajono savivaldybės tarybos sprendimas, 2013 m. balandžio 25 d. Nr. TS-118	Dėl Utenos rajono savivaldybės tarybos 2013 m. vasario 28 d. sprendimo Nr. TS-30 „Dėl Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios 2013 m. programos patvirtinimo“ pakeitimo
7.	Utenos rajono savivaldybės tarybos sprendimas, 2013 m. rugsėjo 26 d. Nr. TS-256	Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro teikiamos mokamos paslaugos kainos nustatymo

8.	Utenos rajono savivaldybės tarybos protokolinis sprendimas, 2013 m. spalio 31 d. posėdis Nr. 9	Informacija apie Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2012 m. ataskaitos.
9.	Utenos rajono savivaldybės tarybos sprendimas, 2013 m. gruodžio 19 d. Nr. TS-340	Dėl Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro nuostatų pakeitimo
10.	Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas, 2013 m. balandžio 18 d. Nr. AĮ-328	Dėl privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšų skyrimo sveikatos priežiūrai mokyklose.
11.	Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas, 2013 m. balandžio 30 d. Nr. AĮ-349	Dėl sveikatos projektų ir aplinkos sveikatinimo projektų finansavimo
12.	Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas, 2013 m. rugpjūčio 8 d. Nr. AĮ-684	Dėl valstybės biudžeto lėšų skyrimo visuomenės sveikatos priežiūros veiklai 2013 metams vykdyti
13.	Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas, 2013 m. spalio 11 d. Nr. AĮ-876	Dėl aplinkos sveikatinimo projekto finansavimo
14.	Utenos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymas, 2013 m. lapkričio 5 d. Nr. AĮ-945	Dėl sveikatos projektų ir aplinkos sveikatinimo projektų finansavimo

III. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLAI ĮTAKOS TURĖJUSIŲ VEIKSNIŲ APŽVALGA

2 lentelė

Išoriniai veiksniai, turėję įtakos savivaldybės vykdytai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai	Išorinių veiksnių poveikio rezultatas savivaldybės vykdytai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai
2013 m. Sveikatinimo veiklos sutartis su LR SAM pasirašyta rugpjūčio mėn.	Netolygus finansavimas trukdo planuoti veiklą ir ją vykdyti.
Kasmet neaiškus finansavimo dydis ir ilgalaikiškumas.	Dėl lėšų trūkumo numatomas finansavimas tik pagrindinėms funkcijoms vykdyti
Valstybinėms sveikatos programoms vykdyti savivaldybės lygmenyje lėšų iš valstybės biudžeto neskiriama.	Programos vykdomos tik pagal turimus išteklius.
Nepakankamas teisinis reguliavimas – nepatvirtinta visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų nomenklatūra	Neužtikrinamas visapusiškas paslaugų teikimas savivaldybėje
Nedarbo lygis, gyventojų senėjimas, nepakankama asmeninė atsakomybė už savo sveikatą	Sunku gyventojus įtraukti į visuomenės sveikatos priežiūros veiklas.
Vidiniai veiksniai, turėję įtakos savivaldybės vykdytai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai	Vidinių veiksnių poveikio rezultatas savivaldybės vykdytai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai
Veikiantis Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	Teikiamas platesnis spektras paslaugų sveikatos prevencijos srityje, kurios yra diferencijuotos

	pagal tikslines grupes, prieinamos įvairioms gyventojų grupėms. Gerėja gyventojų informuotumas sveikatos klausimais, fizinis aktyvumas.
--	---

IV. BENDRUOMENĖS SVEIKATOS BŪKLĖS ANALIZĖ

Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras 2013 m. vykdė Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną. Stebėseną buvo vykdoma įgyvendinant Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2012-2014 metų programą, patvirtintą Utenos rajono savivaldybės tarybos 2012 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. TS-225, vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. vasario 14 d. įsakymo Nr. V-118 redakcija), Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. V-62 „Dėl Savivaldybėms skirtų visuomenės sveikatos stebėsenos atlikimo rekomendacijų patvirtinimo“.

1. Demografija

2013 m. Lietuvos statistikos departamento (toliau – SD) duomenimis Utenos rajone gyvena 41751 gyventojai. 1 kv. m. tenka 33,9 gyventojų (žr. 3 lentelę).

3 lentelė

Teritorija, gyventojų skaičius ir tankumas 2013-01-01

Vietovė	Teritorija, kv. km	Gyventojų skaičius	Gyventojų skaičius 1 kv. km
Utenos r.	1230	41 751	33,9
Utenos apskr.	7201	145 760	20,2

Šaltinis: SD

Utenos rajone 2013 m. kaimo gyventojai sudaro 32,9 proc. visų gyventojų (2012 m. – 32,8 proc. visų gyventojų), tai šiek tiek mažiau nei šalies vidurkis – 33,1 proc.

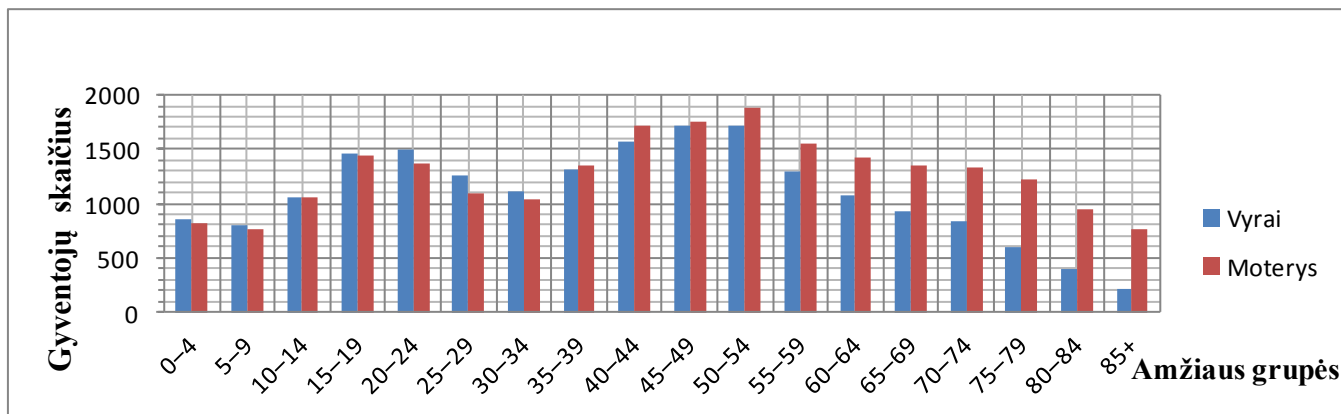
Kaip ir visoje Lietuvoje, taip ir Utenos rajone, pastebimas gyventojų skaičiaus mažėjimas (žr. 4 lentelę). Tai sąlygoja neigiamas migracijos saldo (daugiau išvykusių negu atvykusių) bei neigiama natūrali kaita (daugiau miršta negu gimsta).

4 lentelė

Gyventojų skaičius (liepos 1 d.)

Vietovė	Metai		
	2011	2012	2013
Lietuvos Respublika	3 025 027	2 987 523	2 955 986
Utenos apskr.	150 718	147 500	144 176
Utenos r.	42 990	42 188	41 341

Šaltinis: SD

1 pav. Utenos rajono gyventojų skaičius pagal lytį ir amžiaus grupes 2012 m. pradžioje

2013 m. Utenos rajone stebimas gimusiųjų skaičiaus sumažėjimas ir mirusiųjų padidėjimas. Dėl mažo gimstamumo natūralusis gyventojų prieaugis rajone yra neigiamas nuo 1994 metų (žr. 5 lentelę).

5 lentelė

Natūralus gyventojų judėjimas 2011-2013* m.

Vietovės pavadinimas	Gimusieji			Mirusieji			Natūralus prieaugis		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Iš viso Lietuvoje	30268	30 459	30858	41 037	40 938	41556	-6 652	-10 479	-10698
Utenos apsk.	1137	1 161	1163	2 605	2 576	2633	-1 290	-1 415	-1470
Anykščių r.	177	184	217	529	536	531	-326	-352	-314
Ignalinos r.	129	127	136	442	381	385	-300	-254	-249
Molėtų r.	166	140	141	356	384	385	-181	-244	-244
Utenos r.	319	323	316	678	656	671	-307	-333	-355
Zarasų r.	145	172	138	379	368	379	-219	-196	-241
Visaginas	201	215	215	221	251	282	43	-36	-67

Šaltinis: SD * 2013 m. duomenys išankstiniai

Utenos rajone pagal moters norą įvyksta 34,3 proc. abortų (žr. 6 lentelę).

6 lentelė

Abortai pagal rūšis 2012 m.

Vietovės pavadinimas	Abortų skaičius	Iš jų							
		Pagal moters norą		Pagal medicininės indikacijas		Savaiminiai persileidimai		Ektopinis nėštumas	
		abs. sk.	%	abs. sk.	%	abs. sk.	%	abs. sk.	%
Iš viso Lietuvoje	10312	5782	56,1	251	2,4	2565	24,9	522	5,1
Utenos apskr.	337	147	43,6	16	4,8	122	36,2	7	2,1
Utenos r.	146	50	34,3	-	-	49	33,6	2	1,4

Šaltinis: Higienos instituto Sveikatos informacijos centras (toliau – HISIC)

2012 m. Utenos rajono savivaldybėje užfiksuoti du kūdikio mirties atvejai (žr. 7 lentelę).

7 lentelė

Mirusių kūdikių skaičius

	2011	2012
Utenos r. sav.	3	2

Šaltinis: SD

Lyginant su 2011-aisiais, 2012 m. Utenos rajono savivaldybėje nežymiai sumažėjo bedarbių skaičius (žr. 8 lentelę).

8 lentelė

Bedarbių skaičius (tūkstančiais)

	2011	2012
Utenos r. sav.	3,5	3,2

Šaltinis: SD

Apibendrinant galima teigti, jog rajone:

1. Pastebimas gyventojų skaičiaus mažėjimas, kurį labiausiai įtakoja didesnis mirtingumas nei gimstamumas.
2. 2012 m. Utenos rajone daugiausia gyventojų yra 50-54 metų amžiaus.

2. Sergamumas

2012 m. Utenos rajono gyventojai daugiausia sirgo kvėpavimo sistemos, kraujotakos sistemos, jungiamojo audinio ir skeleto-raumenų sistemos ligomis, odos ir poodžio ligomis, taip pat ligomis, kurias sukėlė traumos, apsinuodijimai bei kitos išorinės priežastys (žr. 9 lentelę).

9 lentelė

Utenos rajono gyventojų ligotumas ir sergamumas 2012 m.

Diagnozės pavadinimas	Kodas pagal TLK-10	Ligotumas (visos užregistruotos ligos)			Sergamumas (ūmios ir pirmą kartą gyvenime užregistruotos lėtinės ligos)		
		Iš viso	Iš jų		Iš viso	Iš jų	
			vyrų	moterys		vyrų	moterys
IŠ VISO	A00-T98	58356	24233	34123	28655	12673	15982
KAI KURIOS INFEKcinės IR PARAZITINės LIGOS, iš jų:	A00-B99	2224	937	1287	2015	851	1164
tuberkuliozė ir jos padariniai	A15-A19, B90	36	20	16	8	6	2
chlamidijozė	A56	3	1	2	3	1	2
žmogaus imunodeficito viruso (ŽIV) liga	B20-B24	1		1			
NAVIKAI, iš jų:	C00-D48	1405	551	854	771	296	475
piktybiniai (įskaitant limfinių kraujodaros ir jiems giminingų audinių), iš jų:	C00-C97	750	369	381	268	152	116

storosios žarnos	C18	18	9	9	4	1	3
plaučių ir bronchų	C34	33	27	6	16	13	3
odos	C43-C44	86	35	51	68	29	39
krūties	C50	105		105	16		16
gimdos kaklelio, gimdos kūno, gimdos	C53-C55	52		52	12		12
kiaušidžių	C56	34		34	6		6
priešinės liaukos	C61	160	160		62	62	
šlapimo pūslės	C67	32	26	6	11	9	2
limfomos ir leukozės	C81-C96	38	16	22	12	7	5
gerybiniai navikai, iš jų:	D10-D36	571	149	422	461	128	333
KRAUJO IR KRAUJODAROS ORGANŲ LIGOS BEI TAM TIKRI SUTRIKIMAI, SUSIJĘ SU IMUNINIAIS MECHANIZMAIS	D50-D89	285	92	193	175	67	108
anemijos	D50-D64	249	75	174	158	57	101
ENDOKRININĖS, MITYBOS IR MEDŽIAGŲ APYKAITOS LIGOS	E00-E90	3612	1050	2562	529	186	343
cukrinis diabetas, iš jo:	E10-E14	871	373	498	64	30	34
PSIHIKOS IR ELGESIO SUTRIKIMAI, iš jų:	F00-F99	2334	803	1531	557	221	336
demencija	F00-F03	182	56	126	46	13	33
psichikos ir elgesio sutrikimai vartojant alkoholį	F10	42	34	8	17	13	4
psichikos ir elgesio sutrikimai vartojant kitas psichoaktyviasias medžiagas	F11-F19	3	2	1	3	2	1
schizofrenija, schizotipiniai ir kliesesiniai sutrikimai	F20-F29	292	121	171	11	3	8
NERVŲ SISTEMOS LIGOS, iš jų:	G00-G99	1548	608	940	358	132	226
Alzheimerio liga	G30	46	10	36	6	4	2
epilepsija, epilepsinė būklė	G40-G41	232	143	89	23	16	7
cerebrinis paralyžius ir kiti paralyžiniai sindromai	G80-G83	65	31	34	8	4	4
AKIES IR JOS PREIDINIŲ ORGANŲ LIGOS	H00-H59	3415	1269	2146	886	367	519
senatvinė ir kitos kataraktos	H25-H26	323	99	224	61	15	46
glaukoma	H40-H42	499	182	317	60	20	40
AUSIES IR SPENINĖS ATAUGOS LIGOS	H60-H95	2118	849	1269	1529	632	897
KRAUJOTAKOS SISTEMOS LIGOS, iš jų:	I00-I99	9844	3731	6113	812	342	470
hipertenzinės ligos	I10-I15	6270	2259	4011	205	92	113
išeminė (koronarinė) širdies liga, iš jos:	I20-I25	842	455	387	68	39	29
ūmus ir pakartotinis miokardo infarktas	I21-I22	42	27	15	18	12	6
cerebrovaskulinės ligos	I60-I69	800	245	555	40	12	28
arterijų, arteriolių ir kapiliarų ligos,	I70-I79	242	147	95	96	38	58
KVĖPAVIMO SISTEMOS LIGOS, iš jų:	J00-J99	10716	5025	5691	8407	3876	4531

ūminės viršutinių kvėpavimo takų infekcijos ir gripas	J00-J11	5758	2647	3111	5607	2577	3030
pneumonijos	J12-J18	293	165	128	267	148	119
lėtinės apatinių kvėpavimo takų ligos, iš jų:	J40-J47	1404	691	713	193	97	96
astma, astminė būklė	J45-J46	883	444	439	140	74	66
VIRŠKINIMO SISTEMOS LIGOS	K00-K93	2322	996	1326	1369	605	764
skrandžio ir dvylikapirštės žarnos ir gastrojejuninė opos	K25-K28	182	93	89	93	49	44
tulžies pūslės akmenligė	K80	133	36	97	86	24	62
kasos ligos	K85-K87	76	41	35	30	17	13
ODOS IR POODŽIO LIGOS	L00-L99	3884	1469	2415	3387	1237	2150
dermatitas (odos uždegimas) ir egzema	L20-L30	1402	547	855	1269	480	789
JUNGIAMOJO AUDINIO IR SKELETO-RAUMENŲ SISTEMOS LIGOS	M00-M99	5789	2374	3415	2620	1112	1508
artropatijos	M00-M25	2288	871	1417	1179	460	719
osteoporozė	M80-M82	144	3	141	49		49
UROGENITALINĖS SISTEMOS LIGOS	N00-N99	2077	808	1269	1008	344	664
priešinės liaukos hiperplazija	N40	378	378		126	126	
ĮGIMTOS FORMAVIMOSI YDOS, DEFORMACIJOS IR CHROMOSOMŲ ANOMALIJOS	Q00-Q99	606	286	320	260	110	150
TRAUMOS, APSINUODIJIMAI IR KITI IŠORINIŲ PRIEŽASČIŲ PADARINIAI, iš jų:	S00-T98	3419	2068	1351	3232	1938	1294
galvos sužalojimai, iš jų:	S00-S09	359	256	103	354	252	102
intrakranijinis sužalojimas	S06	38	26	12	35	24	11
pilvo, juosmens, stuburo juosmeninės dalies ir dubens sužalojimai, iš jų:	S30-S39	63	27	36	56	24	32
pečių lanko ir rankos sužalojimai, iš jų:	S40-S69	931	587	344	916	578	338
klubų ir kojų sužalojimai, iš jų:	S70-S99	926	552	374	899	537	362
šlaunikaulio lūžimas	S72	24	14	10	22	12	10
terminiai ir cheminiai nudegimai	T20-T32	65	41	24	65	41	24
apsinuodijimas narkotikais, vaistais ir biologinėmis medžiagomis bei nemedicininės paskirties medžiagų toksinis poveikis	T36-T65	147	63	84	146	62	84

Šaltinis: SVEIDRA

Vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūra – viena pagrindinių Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro veiklos sričių. Remiantis SVEIDROS duomenimis (žr. 10 lentelę), pastebima, jog 0-17 m. vaikai dažniausiai turi regos sutrikimų, serga skolioze.

0-17 m. vaikų, sergančių kai kuriomis ligomis ir sutrikimais, skaičius 2012 m.

Vietovės pavadinimas	Vaikų, apsilankusių ambulatorinėse sveikatos priežiūros įstaigose, skaičius	Vaikų, kuriems nustatytas sutrikimas, skaičius (% nuo apsilankusiųjų)											
		Regėjimo sutrikimai		Klausos defektai		Skoliozė		Deformuojančios dorsopatijos		Nenormali laikysena		Kalbos sutrikimai	
		H49-H54		H90-H91		M41, Q67.5		M40, M42, M43		R29.3		F98.5, F98.6, R47	
		abs. sk.	%	abs. sk.	%	abs. sk.	%	abs. sk.	%	abs. sk.	%	abs. sk.	%
Iš viso Lietuvoje	531132	105470	19,9	1308	0,2	12299	2,3	14552	2,7	18182	3,4	1276	0,2
Utenos apskr.	21714	3090	14,2	51	0,2	765	3,5	512	2,4	637	2,9	32	0,1
Utenos r.	6348	837	13,2	18	0,3	199	3,1	152	2,4	180	2,8	19	0,3

Šaltinis: SVEIDRA

Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos Utenos skyriaus duomenimis, 2012 m. Utenos rajone nelaimingų atsitikimų metu nukentėjo 75 darbuotojai, iš jų: 68 patyrė lengvas traumas, 5 – sunkias traumas, 2 – mirtinas traumas.

Utenos rajono sergamumo gonorėja rodiklis 2012 m. viršijo Lietuvos ir apskrities rodiklius (žr. 11 lentelę).

Sergamumas sifiliu ir gonorėja 2011-2012 m.

Vietovės pavadinimas	Sifilis				Gonorėja			
	abs. skaičius		100000 gyv.		abs. skaičius		100000 gyv.	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Iš viso Lietuvoje	273	227	9,0	7,6	248	219	8,2	7,3
Utenos apskr.	4	5	2,7	3,4	5	6	3,3	4,1
Utenos r.	1	-	2,3	-	5	5	11,6	11,9

Šaltinis: Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras

Utenos rajone sergančiųjų AIDS nėra, tačiau nežymiai daugėja ŽIV nešiotojų (žr. 12 lentelę).

Sergamumas ir ligotumas AIDS ir ŽIV nešiotojai 2011-2012 m.

Vietovės pavadinimas	AIDS				ŽIV			
	abs. skaičius		100000 gyv.		abs. skaičius		100000 gyv.	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Iš viso Lietuvoje	295	334	9,82	11,24	1900	2060	63,26	69,32
Utenos apskr.	3	3	2,01	2,06	31	34	20,81	23,33
Utenos r.	-	-	-	-	4	5	9,40	11,98

Šaltinis: Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centras

Vilniaus universiteto onkologijos instituto Vėžio kontrolės ir profilaktikos centro preliminariais duomenimis, 2012 m. Utenos rajono gyventojams buvo užregistruota 21 krūties vėžio susirgimas (2011 m. – 30), 7 gimdos kaklelio vėžio susirgimai (2011 m. – 23), 72 priešinės liaukos piktybiniai navikai (2011 m. – 66). Vėlyvoje stadijoje nustatyti 1 krūties, 2 gimdos kaklelio piktybiniai navikai.

Lyginant su 2011-aisiais, 2012 m. Utenos rajone nežymiai sumažėjo apmokėtų laikino nedarbingumo dienų skaičius 1-am apdraustajam (žr. 13 lentelę).

13 lentelė

Apmokėtų laikino nedarbingumo dienų skaičius 1-am apdraustajam 2011-2012 m.

Vietovės pavadinimas	Metai	
	2011	2012
Iš viso Lietuvoje	5,51	5,86
Utenos r.	5,49	5,24

Šaltinis: Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba

Apibendrinant sergamumo Utenos rajone rodiklius, atkreiptinas dėmesys į žemiau nurodytų ligų prevenciją:

- 1) kvėpavimo ir kraujotakos sistemos ligos;
- 2) 0-17 m. vaikų regos sutrikimai, skoliozė;
- 3) gonorėja;
- 4) onkologinės ligos.

3. Mirtingumas

Lyginant su 2011-aisiais, 2012 m. Utenos rajono savivaldybėje, apskrityje ir Lietuvoje gyventojų mirtingumas nežymiai sumažėjo (žr. 14 lentelę).

14 lentelė

Gyventojų mirtingumas (abs. sk.)

	2010	2011	2012
Lietuvos Respublika	42 120	41 037	40 938
Utenos apskritis	2 686	2 605	2 576
Utenos r. sav.	643	678	656

Šaltinis: SD

2012 m. daugiausia Utenos rajono gyventojų mirė nuo kraujotakos sistemos ligų, piktybinių navikų ir išorinių mirties priežasčių (žr. 15 lentelę).

15 lentelė

Utenos rajono gyventojų mirtingumas pagal lytį ir priežastis 2012 m.

	Infekcinės ligos (abs. sk.)	Piktybiniai navikai (abs. sk.)	Kraujotakos sistemos ligos (abs. sk.)	Kvėpavimo sistemos ligos (abs. sk.)	Išorinės mirties priežastys			
					abs. sk.	Iš jų transporto įvykiai	Apsinuodijimai alkoholiu	Tyčiniai susižalojimai (savižudybė)
Vyrai	5	63	179	18	46	7	2	15
Moterys	1	64	209	3	11	3	-	1

Šaltinis: HISIC

Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato duomenimis, 2012 m. Utenos rajone užregistruoti 34 eismo įvykiai, kuriuose nukentėjo žmonės (2011 m. – 32). 2012 m. juose žuvo 4 eismo dalyviai (2011 m. – 2), sužeista – 35. Dėl neblaivių vairuotojų kaltės įvyko 6 eismo įvykiai, kuriuose nukentėjo žmonės. 2012 m. Utenos rajone kelių eismo įvykiuose sužeisti 6 vaikai. Neužfiksuotas nei vienas vaiko mirties atvejis.

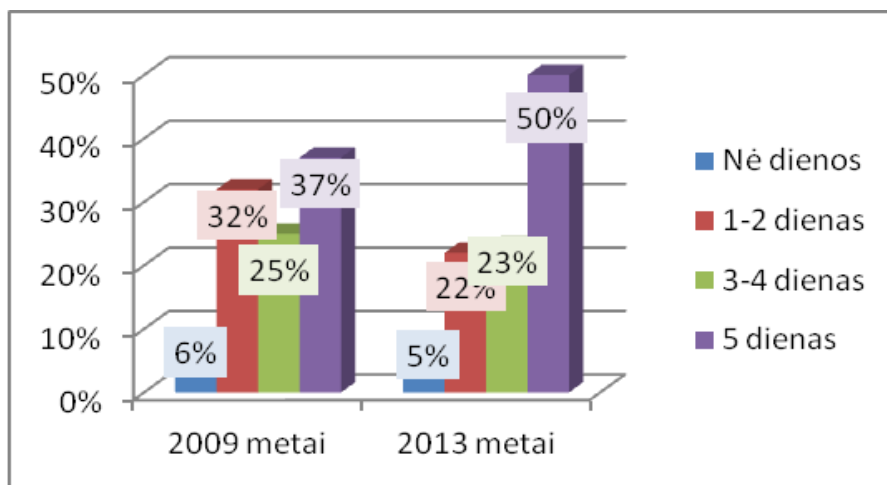
Apibendrinant galima teigti, jog rajone:

- 1) gyventojų mirtingumas nežymiai sumažėjo;
- 2) daugiausia Utenos rajono gyventojų miršta nuo kraujotakos sistemos ligų ir piktybinių navikų;
- 3) nežymiai sumažėjo kelių eismo įvykiuose sužeistų vaikų.

4. Gyvensena

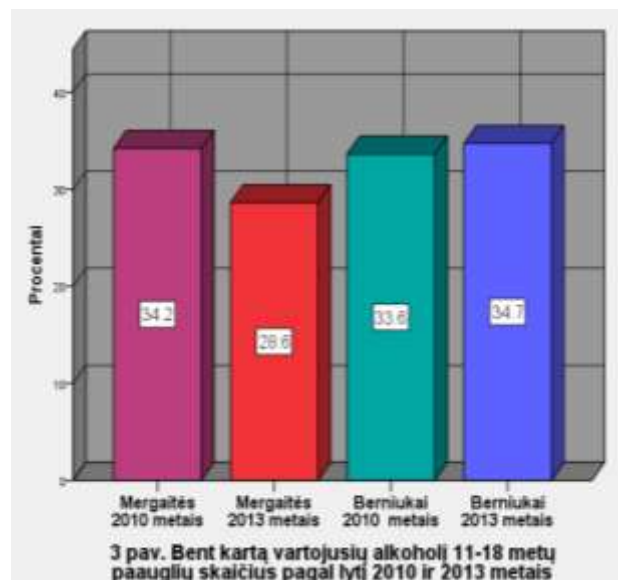
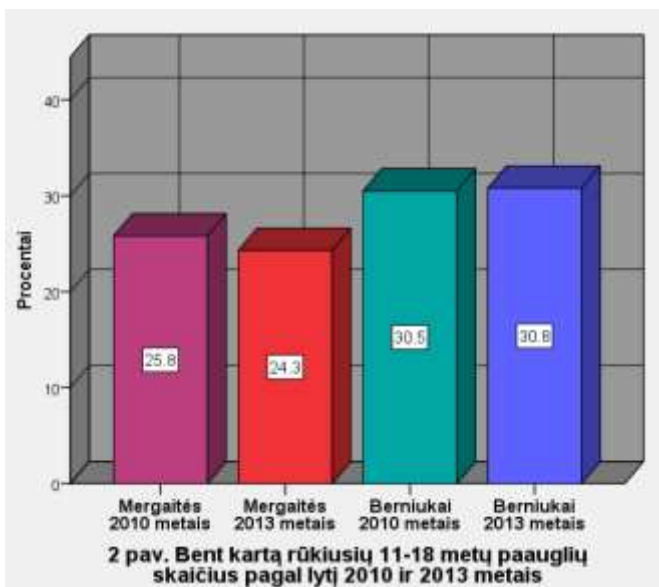
2013 m. Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras atliko paauglių ir suaugusiųjų žalingų įpročių tyrimą bei mokinių ir suaugusiųjų gyvensenos tyrimą.

Apibendrinus suaugusiųjų gyvensenos tyrimą, paaiškėjo, kad 2013 m. respondentai yra fiziškai aktyvesni 5 dienas per savaitę nei 2009 m. (žr. 1 pav.).

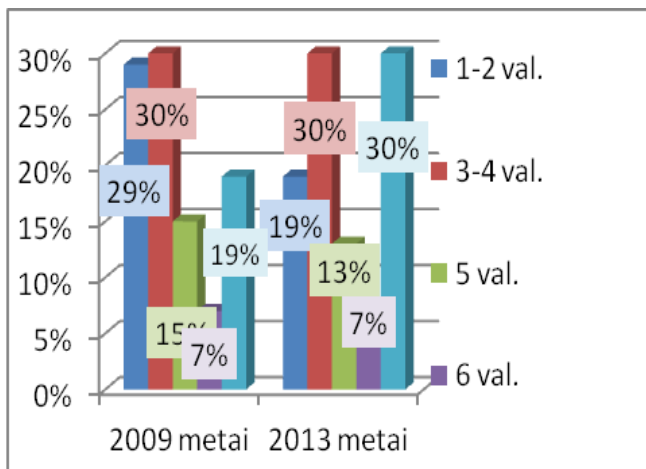

1 pav. Respondentų fizinis aktyvumas per savaitę 2009 ir 2013 metais

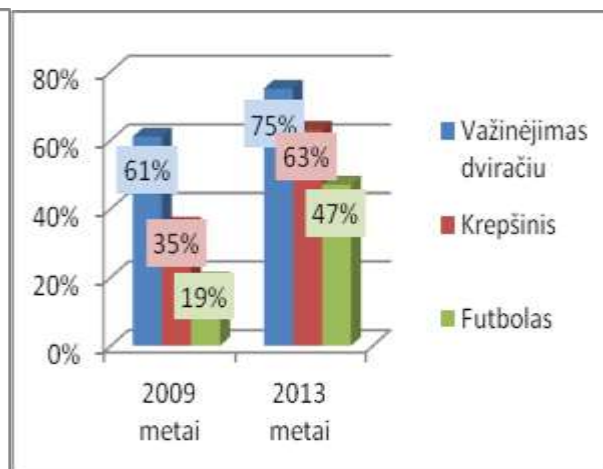
Apibendrinus paauglių (11-18 m. amžiaus) žalingų įpročių tyrimą, matyti, kad 2010 m. bent kartą yra rūkę 56,3 proc. visų respondentų; 2013 m. - 55,1 proc. (žr. 2 pav.). 2010 m. bent kartą alkoholį yra vartoję 67,8 proc. visų respondentų; 2013 m. - 63,3 proc. (žr. 3 pav.).

Atlikus mokinių (11-18 m. amžiaus) gyvenimo tyrimą, matyti, kad 2013 m. 30 proc. mokinių yra fiziškai aktyvūs daugiau nei 6 valandas per savaitę, 2009 m. – 19 proc. mokinių (žr. 4 pav.). Mokinių tarpe dažniausia fizinė veikla – važinėjimas dviračiu, krepšinis, futbolas (žr. 5 pav.).

4 pav. Vaikų fizinis aktyvumas per savaitę, valandų skaičius 2009 ir 2013 metais

5 pav. Dažniausia fizinė mokinių veikla 2009 ir 2013 metais

V. VYKDYTOS VALSTYBINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMOS IR STRATEGIJOS

Strategija/ programa	Tikslas	Įvykdytos priemonės	Pasiiekti rezultatai	Neįvykdytos priemonės	Neįvykdymo priežastys
Lietuvos nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros 2006-2013 metų strategija. Lietuvos nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros 2006-2013 metų strategijos įgyvendinimo priemonių 2009-2013 metų planas (Žin., 2009, Nr. 22-854)	Pagerinti Lietuvos gyventojų gyvenimo kokybę, ilginti gyvenimo trukmę – mažinti sergamumą, mirtingumą ir neįgalumą, ypač daug dėmesio skirti dažniausioms mirties priežastims: nelaimingiems atsitikimams ir traumoms, širdies ir kraujagyslių ligoms, onkologiniams susirgimams, psichikos sveikatos sutrikimams.	1.1. Plėtoti visuomenės sveikatos priežiūrą savivaldybėse – steigti savivaldybių visuomenės sveikatos biurus ir vykdyti visuomenės sveikatos priežiūrą.	Veikia Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras.	—	—
Valstybinė triukšmo prevencijos veiksnių 2007–2013 metų programa. Programos įgyvendinimo 2009–2013 metų priemonių planas (Žin., 2007, Nr. 67-2614; 2009, Nr. 28-1087)	Numatyti kompleksinius ir koordinuotus veiksmus siekiant valdyti triukšmą ir jo poveikį visuomenės sveikatai.	2.2. Nustatyti mokyklų, ligoninių, gyvenamųjų namų teritorijas, kuriose pagal triukšmo strateginio kartografavimo rezultatus viršijami triukšmo ribiniai dydžiai	2013 m. aplinkos triukšmo stebėseną buvo atliekama 9 vietose, iš jų tyliojoje gamtos zonoje – Ažuolijos botaniniame-zoologijos draustinyje ir 1 tyliojoje viešojoje zonoje – Atgimimo ažuolyne Kraštonos mikrorajone. Didžiausias maksimalus triukšmas išmatuotas šalia pagrindinių miesto gatvių su intensyviu autotransporto eismu esančių Utenos Dauniškio gimnazijos, VšĮ Utenos ligoninės, A. Šapokos gimnazijos ir R. Šaltenio progimnazijos aplinkoje. Didžiausias ekvivalentinis triukšmo lygis išmatuotas VšĮ Utenos ligoninės, R. Šaltenio progimnazijos, Dauniškio	—	—
		2.7. Vykdyti triukšmo stebėseną (monitoringą) nustatytose tyliosiose zonose		—	—

			gimnazijos ir Utenos Aukštakalnio pradinės mokyklos aplinkoje. Mažiausias maksimalus ir ekvivalentinis triukšmo lygis išmatuotas Ažuolijos botaninio-zoologinio draustinio, Atgimimo ažuolyno ir Dauniškio ež. pakrantės teritorijoje. Stebėsenos rezultatai publikuojami Utenos miesto ir jo apylinkių aplinkos monitoringo interneto svetainėje: http://www.utenosmonitoringas.lt/?vieta=antrop_aplinkos_triuksmo		
Nacionalinė narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010-2016 metų programa (Žin., 2010, Nr. 132-6720)	Stabdyti ir mažinti neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų bei jų pirmtakų (prekursorių) pasiūlą ir paklausą, narkomanijos plitimą, stiprinant asmens ir visuomenės švietimą, sveikatą ir saugumą.	1.9. Skatinti ir plėtoti kompetentingų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, asociacijų, bendruomenių ir verslo subjektų tarpusavio bendradarbiavimą ir veiklos koordinavimą įgyvendinant narkotinių ir psichotropinių medžiagų pasiūlos mažinimo priemones.	Utenos rajono savivaldybės narkotikų kontrolės komisijos 2013 m. spalio 23 d. posėdyje įvairių institucijų atstovai pateikė informaciją apie padėtį įvairiose srityse, siūlymus psichotropinių medžiagų vartojimo prevencijai stiprinti.		
		2.1. Vykdyti bendrąją, atrankinę ir tikslinę prevenciją skatinant savivaldybių institucijų, asociacijų ir bendruomenių iniciatyvas. Ypač daug dėmesio skirti vaikų ir jaunimo asmenybės formavimui, prasmingo gyvenimo sampratos ugdymui, formuojant neigiamą požiūrį į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimą, atsižvelgiant į	Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras), bendradarbiaudamas su UAB „Utenos butų ūkis“ išplatino informacinius pranešimus daugiabučių namų laiptinėse dėl draudimo rūkyti bendro naudojimo patalpose. Utenos rajono savivaldybės tarybai priėmus sprendimą dėl nerūkymo zonų Utenio aikštėje ir Dauniškio parke nustatymo, buvo vykdomos akcijos, kurių metu praeiviai buvo supažindinti su naujomis taisyklėmis ir taikomomis priemonėmis, jei žmogus jų nesilaikys. Išdalinta dalomoji medžiaga, kurioje		

		<p>tikslinių grupių asmenų amžių, kultūrą, tradicijas, kitus ypatumus.</p>	<p>pateikta informacija apie rūkymo žalą. Išplatinti lipdukai su ženklų, draudžiančiu rūkyti. Biuras vykdė akcijas: „Gimiau nerūkanti/-is“, „Gėlė vietoj cigaretės“, „Rūkyti? Neverta.“ ir kt. Užsiėmimų metu buvo naudojamos vaizdinės priemonės (girtumo akiniai, rūkančiojo burna, plaučiai, cigaretė, plakatai), policijos pareigūno (kinologo) ir tarnybinio šuns pasirodymas, kurio metu šuo suranda narkotines medžiagas. Biuro specialistės vykdė individualų darbą mokyklose: pokalbiai, konsultacijos, bendravimas su tėvais.</p> <p>Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios 2013 m. programos lėšomis buvo finansuojami projektai:</p> <p>1. Utenos vaikų globos namų projektas „Sveikata geriausia vaikui dovana“. Tarp projekto uždavinių buvo: išmokyti vaikus sveikai gyventi, mokyti vaikus gyventi be kvaišalų ir išmokyti atsispirti jų pasiūlai, t.y. „pasakyti Ne“. Buvo organizuota stovyklos, išvykos, mokymai vaikams ir centro specialistams.</p> <p>2. Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato projektas „Utenos bendruomenės sveikatinimas partnerystėje su policija“. Surengti susitikimai, pokalbiai apie narkotikų ir alkoholio žalą su jaunimu (A. Šapokos ir Saulės gimnazijose, Aukštakalnio ir Krašunos progimnazijose, Vyžuonų pagr. m-loje); suorganizuoti reidai viešose vietose (koncertų, renginių metu); surengti prevenciniai susitikimai kaimo ir miesto</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>bendruomenėse; preventinė priemonė „Nevairuok neblaivus“ - patikrinta 70 vairuotojų; surengti 3 susitikimai Utenos darželiuose (2 k.–„Pasakoje“, 1 –„Želmenėlyje“). 3 diskusijos ir preventinės priemonės apie patyčias mokyklose (R. Šaltenio progimnazijoje, Utenos RPMC ir Vyturių progimnazijoje). Atviros dienos policijos komisariate (patalpų apžiūra, ekskursija į areštinę, praktiniai užsiėmimai su patruliais, kriminalistais). Sporto renginiai (krepšinio, rankinio, futbolo varžybos) su bendruomenėmis (Utenos vaikų globos namai, Vaikutėnų, Užpalių bendruomenės, Utenos „Saulės“ ir Dauniškio gimnazijos). Informacija spaudoje (3 – „Utenis“, „Utenos apskrities žinios“, „Utenos diena“), rezultatų pristatymas pareigūnams, 1 straipsnis internete www.utena.policija.lt.</p>		
		<p>2.13. Didinti sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų, programų, kuriomis siekiama sumažinti su narkotikų vartojimu ir rizikinga elgsena susijusius neigiamus medicininius, socialinius, ekonominius, teisinius padarinius visuomenei ir asmeniui, kokybę ir prieinamumą.</p>	<p>Utenos rajono savivaldybė pirkto trumpalaikės socialinės globos, nakvynės paslaugas socialinės rizikos, turintiems įvairių priklausomybių asmenims. Paslaugų teikėjas – VšĮ Krizių centras „Angelų pieva“. Paslaugoms pirkti 2013 m. skirta 119,9 tūkst. Lt, paslaugas gavo 34 asmenys.</p>		

<p>Nacionalinė smurto prieš vaikus prevencijos ir pagalbos vaikams 2011–2015 metų programa (Žin., 2011, Nr. 2-81)</p>	<p>Siekti mažinti smurtą prieš vaikus su visomis jo apraiškomis, orientuojantis į smurto prieš vaikus prevenciją bei intervenciją, apimant visas smurto rūšis (fizinį, emocinį ir seksualinį) ir formas.</p>	<p>1.1. Organizuoti smurto prieš vaikus prevencijos renginius, plėtoti akciją „Smurtui prieš vaikus – NE“, formuojant visuomenės nepakantumą smurtui prieš vaikus: skleisti informaciją apie vaiko teises per visuomenės informavimo priemones, rengti bei išleisti informacinius, metodinius leidinius.</p>	<p>Kovo mėn. vyko „Savaitė be patyčių“ renginiai. 3-se diskusijose ir priemonėse patyčių prevencijai mokyklose (R. Šaltenio ir Vyturių progimnazijose, Utenos regioniniame profesinio mokymo centre) dalyvavo 90 mokinių (Utenos apskr. vyriausiasis policijos komisariatas). Utenos vaikų globos namuose vyko 6 lytiškumo ugdymo mokymai ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikams. Su vaikais iki 12 m. amžiaus buvo kalbama apie lyčių skirtumus, prisilietimus, apie netinkamą vyresnių žmonių elgesį su vaikais, esant tokiai situacijai vaikai buvo skatinami nesigėdyti, netylėti ir informuoti darbuotojus, mokytojus. Su globotiniais bendravo psichologė E. Vaišnoraite.</p>		
		<p>1.3. Plėtoti projektą „Saugūs ir sveiki mokykloje“</p>	<p>5 mokyklos vykdo 4 smurto ir patyčių programas: 1. Olweus patyčių prevencijos programa; 2. LIONS QUEST gyvenimo įgūdžių ugdymo programa „Paauglystės kryžkelės“, skirta 10-14 m. amžiaus mokiniams; 3. Ankstyvosios prevencijos programa „Įveikime kartu“, skirta ugdyti pirmų klasių mokinių pozityvius vaikų bendravimo ir problemų sprendimo įgūdžius; 4. Prevencinė ir intervencinė programa „Antras žingsnis“ – socialinius emocinius įgūdžius ugdanti bei stiprinanti programa, skirta pirmų klasių mokiniams.</p>		

		<p>3.2. Organizuoti kompleksinių paslaugų teikimą vaikams, nukentėjusiems nuo smurto, ar netiesioginio šeimyninio smurto aukoms (liudininkams) ir jų šeimų nariams</p>	<p>Vaikų globos namai organizuoja pozityvios tėvystės kursus tėvams. Grupinius užsiėmimus tėvams organizuoja Utenos rajono pedagoginė-psichologinė tarnyba. Veikia Jaunimo mokyklos Dienos centras socialinės rizikos šeimoms ir jų vaikams. 2013 m. įkurtas Vyrų krizių centras, jame teikiama psichologinė socialinė pagalba vyrams, kurie smurtauja artimoje aplinkoje arba esantys krizinėje situacijoje šeimoje.</p> <p>Utenos vaikų globos namuose veikia Paramos šeimai skyrius. Jame stacionarias trumpalaikės socialinės globos bei kitas socialines paslaugas gavo 11 šeimų (jose 15 vaikų) , iš jų 6 šeimos patyrusios smurtą.</p>		
<p>Nacionalinės jaunimo politikos 2011–2019 metų plėtros programos (Žin., 2010, Nr. 142-7299) įgyvendinimo 2011–2013 metų priemonių planas (Žin., 2011, Nr.: 45 -2116)</p>	<p>Sukurti palankią aplinką (sąlygas) jauno žmogaus vertingam gyvenimui ir saviraiškai Lietuvoje</p>	<p>1.5.3. Rengti ir skleisti informaciją, skatinančią jaunimą rinktis sveiką gyvenimo būdą ir pavyzdinę elgseną</p>	<p>Žiūr. Nacionalinės narkotikų kontrolės ir narkomanijos prevencijos 2010-2016 metų programos 2.1. priemonės įgyvendinimą (15-17 p.).</p> <p>Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras organizavo konferenciją „Mes už sveiką jaunąją kartą“, skirtą Sveikatingumo metams, kurioje didžiausias dėmesys buvo skiriamas vaikų ir jaunimo sveikatai.</p> <p>Sveikos mitybos ir nutukimo prevencijos klausimais vykusiuose sveikatos ugdymo ir mokymo renginiuose dalyvavo 4747 mokyklinio amžiaus jaunuoliai; lytiškumo ugdymo, AIDS ir lytiškai plintančių ligų prevencijos – 911; fizinio aktyvumo – 6210; traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencijos – 2111; psichikos sveikatos (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.) – 1805.</p>		

			(Sveikatos ugdymo ir mokymo 2013 m. ataskaitos f. 41-1 Sveikata duomenys).		
		1.5.5. Vykdyti jaunimo sveikatos rizikos veiksnių stebėseną, vykdyti jaunimo sveikatos stiprinimo priemones	Utenos r. savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios 2013 m. programos lėšomis buvo finansuojami šie jaunimo sveikatos stiprinimo projektai: 1. UAB „Helona“, tęstinis projektas „Sveiki ir fiziškai aktyvūs vaikai“ 2. Utenos specialioji mokykla-daugiafunkcis, projektas „Sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas sveikoje aplinkoje sutrikusio intelekto asmenims (tęstinė programa) – sutrikusio intelekto jaunuoliams buvo surengta sveiko gyvenimo mokymo, poilsinė stovykla sveikoje kaimo aplinkoje. Jaunuoliai buvo mokomi racionalios mitybos, sveikos gyvensenos, atsisakant žalingų įpročių, prisirinko vaistinių augalų, kuriuos naudos sveikatos gerinimui ir išsaugojimui. Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras atliko paauglių žalingų įpročių tyrimą bei mokinių gyvensenos tyrimą (žiūr. 12-13 p.).		
Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programa (Žin., 2005, Nr. 114-4179)	Sumažinti dantų ėduonies paplitimą tarp vaikų	Krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis paslauga (4, 3, 2, 1 dantų)	VšĮ Utenos PSPC 6-14 metų 1190 vaikų atlikta iš viso 1.244 paslaugos už 35.927,74 Lt, t.y. 40,24 proc. šio amžiaus vaikų. Šeimos klinika „Hiperika“ – 3 vaikams 3 paslaugos, 59,18 Lt, 100,00 proc. šio amžiaus prisirašiusių vaikų.		
Gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių, apmokamų iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo	Sumažinti Lietuvos moterų sergamumą gimdos kaklelio piktybiniais navikais bei mirtingumą nuo	Informavimo dėl gimdos kaklelio piktybinių navikų profilaktikos paslauga	VšĮ Utenos PSPC atlikta 2138 paslaugos, 9.523,00 Lt, įvykdyta 72,43 proc. UAB Šeimos klinika „Hiperika“ – 10 paslaugų, 44,50 Lt, 83,33proc.		
		Gimdos kaklelio citologinio tepinėlio paėmimo paslauga	VšĮ Utenos PSPC atlikta 1443 paslaugos, 16.837,04 Lt, įvykdyta 48,88 proc. UAB Šeimos klinika „Hiperika“ – 2	Programos paslaugomis nepasinaudojo	Menkas gyventojų dėmesys savo

biudžeto lėšų, finansavimo programa (Žin., 2004, Nr.104-3856; 2008, Nr. 22-816)	šios ligos		paslaugos, 23,32 Lt, 16,67 proc.	(pagal informuotųjų skaičių) 703 moterys.	sveikatai.
Atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio finansavimo programa (Žin., 2005, Nr. 117-4249; 2007, Nr. 50-1465)	Sumažinti Lietuvos moterų mirtingumą nuo krūties piktybinių navikų	Informavimo dėl krūties piktybinių navikų profilaktikos ir siuntimo atlikti mamografiją paslauga	VšĮ Utenos PSPC atlikta 1161 paslauga, 13.537,26 Lt, įvykdyta 35,57 proc. UAB Šeimos klinika „Hiperika“ – 17 paslaugų, 198,22 Lt.		
		Mamogramų atlikimo paslauga	VšĮ Utenos ligoninėje atlikta 2161 paslaugos, 58.671,15 Lt		
		Mamogramų vertinimo paslauga	VšĮ Utenos ligoninėje atlikta 2161 paslaugos, 54.385,21 Lt.		
Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos finansavimo programą (Žin., 2005, Nr. 152-5617)	Pagerinti ankstyvųjų priešinės liaukos vėžio stadijų diagnostiką, taikyti radikalius priešinės liaukos vėžio gydymo metodus siekiant pailginti sergančiųjų išgyvenamumo trukmę bei sumažinti pacientų neįgalumą ir mirtingumą dėl šios ligos	Informavimas apie ankstyvąją priešinės liaukos vėžio diagnostiką ir priešinės liaukos specifinio antigeno (PSA) nustatymo paslauga	VšĮ Utenos PSPC atlikta 1475 paslaugos, 55.666,50 Lt, įvykdyta 46,74 proc. UAB Šeimos klinika „Hiperika“ – 14 paslaugų, 528,36 Lt.		
		Urologo konsultacijos ir priešinės liaukos biopsijos paslauga	VšĮ Utenos ligoninėje atlikta 7 paslaugos, 2.556,82 Lt. UAB „Aksanas“ – 41 paslauga, 14.975,66 Lt.		
Asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių finansavimo programa (Žin., 2005, Nr. 145-	Sumažinti sergamumą ūminiais kardiovaskuliniais sindromais, nustatyti naujus latentinių aterosklerozės	Informavimo apie didelę širdies ir kraujagyslių ligų tikimybę, šios tikimybės įvertinimo, pirminės prevencijos priemonių plano sudarymo ar siuntimo išsamiai įvertinti širdies ir kraujagyslių ligų	VšĮ Utenos PSPC atlikta 3799 paslaugos, 179.293,17 Lt, įvykdyta 35,73 proc. UAB Šeimos klinika „Hiperika“ – atlikta 48 paslaugos, 2.264,16 Lt, , įvykdyta 400,0 proc.		

5288)	būklių ir cukrinio diabeto atvejus, siekiant sumažinti pacientų neįgalumą ir mirtingumą dėl širdies ir kraujagyslių ligų	tikimybę paslauga.			
		Išsamaus širdies ir kraujagyslių ligų tikimybės įvertinimo paslauga su šeimos gydytojo siuntimu.	Utenos rajono savivaldybės įstaigose neatliekama.		

VI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PROGRAMŲ IR STRATEGIJŲ, VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMAS

Strategija, programa, projektas, tyrimas, įgyvendinant įstatymo (nurodyti) funkciją	Tikslas	Savivaldybės patvirtinti asignavimai, tūkst. Lt	Panaudoti asignavimai, tūkst. Lt	Pasiekti rezultatai	Vykdomo problemos	Pastebėjimai
Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros 2009-2013 metų strategija (Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymas)	Strategijoje nustatyta 12 tikslų, kurie suskirstyti į tris strategines kryptis: sveikas gyvenimo būdas, sveikatos sauga ir asmens sveikatos priežiūros paslaugos. Kiekvienam tikslui pasiekti išskelti uždaviniai ir numatytos jų išgyvendinimo priemonės. Atsižvelgiant rajono gyventojų sveikatos rodiklius ir šiuo metu vykdomas nacionalines	Bendrieji Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro asignavimai, 194,6, iš jų 56,5 mokinių visuomenės sveikatos priežiūros programai	193,1	Utenos rajono savivaldybės biuras patvirtino ir vykdo programas: 1. Utenos rajono gyventojų fizinio aktyvumo skatinimo 2009-2013 m. programa ir priemonių planas; 2. Utenos rajono gyventojų mitybos įpročių gerinimo 2009-2013 m. programa ir priemonių planas; 3. Utenos rajono tabako ir alkoholio vartojimo prevencijos 2010-2013 metų programa; 4. Utenos rajono jaunimo lytinės reprodukcinės sveikatos stiprinimo 2010-2013 metų programa.	Lėšų trūkumas, menkas gyventojų dėmesys savo sveikatai	Vykdamas programas buvo finansuojami sveikatos projektai Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios 2013 m. programos lėšomis

	programas, 7 tikslai įvardinti prioritetais.					
Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2012-2014 metų programa, patvirtinta Utenos rajono savivaldybės tarybos 2012 m. birželio 28 d. sprendimu Nr. TS-225 (Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymas)	Sukurti Utenos r. savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos sistemą, skirtą savivaldybės visuomenės sveikatos strategijos įgyvendinimui ir sveikatos aplinkai stebėti ir vertinti	Bendrieji Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro asignavimai, planuota 6,0	6,0	Atlikta 2012 m. visuomenės sveikatos rodiklių analizė, pateikta valstybės institucijoms, savivaldybės tarybai, kitoms suinteresuotoms institucijoms, organizacijoms ir visuomenei. Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras laiku surinko 100 proc. šioje programoje nurodytų vertinimo rodiklių.	Vėlai gaunami duomenys iš kitų institucijų	
Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji 2013 m. programa (Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymas)	Remti visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, mažinančias gyventojų sergamumą, invalidumą, mirštamumą, finansuojant savivaldybės remiamas visuomenės sveikatos veiklas.	211,2*	187,6	Žiūr. XI skyrių.		*Patvirtinta savivaldybės tarybos sprendimais, faktiškai iš viso surinkta 203,3 tūkst. Lt.

VII. BENDRUOMENĖS, NEVALSTYBINIŲ ORGANIZACIJŲ, ŪKIO SUBJEKTŲ, SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ DALYVAVIMAS VYKDANT VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLĄ

Visuomeninės organizacijos dalyvaujančios sveikatinimo veikloje ir priimančios su visuomenės sveikata susijusius sprendimus	Savivaldybės skirtos lėšos nevalstybinėms organizacijoms, veikiančioms visuomenės sveikatos srityje, Lt	Ūkio subjektų indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje	Savivaldybės administracijos struktūrinių padalinių indėlis į visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje
Utenos rajono bendruomenės sveikatos taryba	—	VšĮ Utenos PSPC, VšĮ Utenos ligoninė, UAB „Aksanas“ ir UAB Šeimos klinika „Hiperika“ vykdo valstybines prevencines sveikatos programas (žiūr. V skyrių). Utenos apskrities vyriausiasis policijos komisariatas vykdo projektą „Utenos bendruomenės sveikatinimas partnerystėje su policija“. Utenos specialioji mokykla-daugiafunkcis centras vykdo projektą „Sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas sutrikusio intelekto asmenims (tęstinė programa)“. Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“ vykdo projektą „Sveikata – didžiausia vertybė“ Utenos vaikų globos namai vykdo projektą „Sveikata – geriausia vaikui dovana“	Švietimo, sporto ir jaunimo reikalų skyrius įgyvendina šias programas, susijusias su visuomenės sveikata: 1. Vaikų vasaros poilsio programa (10,0 tūkst. Lt). 2. Sportinės ir turistinės veiklos programa (826,0 tūkst. Lt). 3. Jaunimo veiklos programa (57,5 tūkst. Lt). 4. Edukacinės veiklos programa (10,0 tūkst. Lt). Visos mokyklos dalyvauja programose „Pienas vaikams“ ir „Vaisiai mokykloms“. Kiekvienoje seniūnijoje yra įsteigta po 0,25 sporto organizatoriaus etato. Kasmet rajone vyksta seniūnijų sporto žaidynės, kuriose būna atskira rungtis – seniūnų daugiakovė. Buvo sudarytos sąlygos pradinių mokyklų ir mokyklų-darželių ugdytiniam organizuoti kūno
Utenos astmos klubas „Kvėpuok giliau“	2000,0		
Sveikatos stiprinimo klubas „Gija“	6600,0		
Utenos trečiojo amžiaus universitetas	2300,0		
Utenos rajono kurčiųjų ir neprižiūrinčiųjų draugija	420,0		
Kuktiškių seniūnijos bendruomenė	1700,0		
Utenos krašto žmonių su negalia sąjunga	4762,0		
Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Utenos Viltis“	5220,0		
Utenos rajono sergančiųjų cukralige klubas „Viltis“	6000,0		
Utenos rajono neįgaliųjų draugija	3000,0		
Utenos lietuvių ir švedų draugija	3390,0		
Bendrija „Tėviškės aidai“	1800,0		
„Tėviškės pastogės“ bendrija	500,0		

Utenos rajono gyvūnų mylėtojų draugija	10000,0	Utenos mokykla-vaikų darželis „Eglutė“ vykdė projektą „Medicininė-korekcinė pagalba regėjimo sutrikimų turintiems vaikams“ („Ikmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų silpnaregystės ir neįgalumo prevencijos tęstinumo projektas 2013 m. Utenos savivaldybėje”).	kultūros pamokas Utenos daugiafunkciame sporto centre ir mokytis plaukti plaukimo baseine.
Medžiotojų ir žvejų draugijos Utenos skyrius	3000,0	Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras vykdė projektus „Judėjimas yra vienas iš sveikos gyvenimo veiksnių“, „Mityba – didžiausią įtaką sveikatai turinti veiksnys“, „Vanduo – dovana ir kūnui, ir sielai“, „Judėjimas sveikatos link (tęstinis)“.	<i>Utenos rajono savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos</i> posėdžiuose priimti 9 sprendimai skirti vaiko minimalios priežiūros priemonės – specialistų (psichologo, socialiojo pedagogo ir kt.) konsultacijų bei įpareigojimo mokytis pagal atitinkamas programas; 1 sprendimas skirti vidutinės priežiūros priemonės.
		UAB Utenos komunalininkas vykdė projektą „Avarijų metų naftos produktais užterštų teritorijų ir vandens telkinių valymo programa“.	<i>Aplinkos apsaugos ir civilinės saugos skyrius</i> įgyvendino Utenos rajono savivaldybės Aplinkos apsaugos rėmimo specialiąją 2013 m. programą. Programos priemonėms vykdyti panaudota 464 024,0 Lt. Lėšos buvo skirtos prevencinėms priemonėms įgyvendinti, siekiant išvengti medžiojamųjų gyvūnų daromos žalos miškui, aplinkos kokybės gerinimui ir apsaugai, atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris nebeegzistuoja, tvarkymui (įrengta 3 vnt. antrinių žaliavų aikštelių, pastatytos ekskrementų dėžės (6 vnt.), nupirkto ir
		VšĮ „Sveikatą į namus“ vykdė projektą „Mylintys gyvenimą“.	
		VšĮ „Azzara“ vykdė projektą „Krūtis vėžio prevencinis projektas „Nedelsk“ Utenos rajone“.	
		UAB „Helona“ vykdė projektus „Sveiki ir fiziškai aktyvūs vaikai“ (tęstinis) ir „Aktyvi vasara vaikams“.	

		<p>Utenos visuomenės sveikatos centras vykdė projektus „Enterobiozės prevencija Utenos rajono mokyklose ir ikimokyklinėse vaikų ugdymo įstaigose 2013 m. (tęstinė)“, „Pedikuliozės prevencija Utenos rajono mokyklose ir ikimokyklinėse vaikų ugdymo įstaigose 2013 m. (tęstinė)“, „Erkių sezoninės gausos stebėjimas, jų rinkimas ir pristatymas ištyrimui dėl Laimo ligos į Nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros laboratoriją 2013 m.“.</p>	<p>seniūnijoms perduotos kompostavimo dėžės (29 vnt.), skirtos viešųjų erdvių žaliosioms atliekoms kompostuoti, sutvarkytos 5 užterštos teritorijos, surinkta 592,97 m³ bešeimininkų atliekų), aplinkos monitoringui, prevencinėms, aplinkos atkūrimo priemonėms (tvarkytos vandens telkinių pakrantės, buvo statoma poilsiaviečių įranga), visuomenės švietimo, mokymo aplinkosaugos klausimais bei želdynų ir želdinių apsaugai, tvarkymui. Pradėtas vykdyti projektas „Asbesto atliekų šalinimas Utenos rajone“, kurio tikslas nemokamai priimti iš gyventojų asbesto atliekas ir jas sutvarkyti. Savivaldybėje veikia Utenos rajono gyvūnų globos prieglauda. 2013 m. į prieglaudą pateko 893 gyvūnai (2012 m. - 665), iš kurių 672 surado šeimininkus (625 – naujus, o 47 sugrižo į savo namus), 123 neišgyveno, 38 atlikta eutanazija, 30 paleista į laisvę.</p>
		<p>Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija vykdė Utenos rajono savivaldybės maudyklų vandens kokybės monitoringo programą.</p>	
		<p>Utenos rajono pedagoginė-psichologinė tarnyba pastoviai pagal poreikį teikia psichologinę, pedagoginę pagalbą vaikams ir jų šeimoms.</p>	
		<p>Utenos kolegija: 1. Balandžio 8-12 d. vyko Atvirų durų savaitė senjorams Sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos fakultete. Jos metu vyko paskaitos „Burnos ertmės priežiūra“, „Nelaimingi atsitikimai namie“, teorinis–</p>	<p><i>Leliūnų seniūnija</i> vykdė projektą „Sveikos gyvensenos propagavimas – mūsų rankose“.</p>

		<p>praktinis užsiėmimas „Pilates mankšta naudojant Pilates ritinius“, teorinis-praktinis užsiėmimas „Pilates mankšta naudojant minkštus kamuoliukus“, atliekami kraujospūdžio, akispūdžio, cukraus kiekio ir cholesterolio kiekio kraujyje matavimai, savimasažo pamokėlės.</p> <p>2. Balandžio 18 d. Sveikatos priežiūros ir socialinės rūpybos fakultete vyko respublikinis renginys „Sveikatą stiprinančių darželių banga per Lietuvą“. Sveikatos priežiūros ir reabilitacijos bei Odontologinės priežiūros katedros studentai vedė sveikatingumo pamokėles vaikams, o vaikai – studentams.</p> <p>3. Gegužės 2-3 d. vyko tarptautinė mokslinė praktinė konferencija „Darna vystymosi aspektai: teorija ir praktika“.</p> <p>4. Rugsėjo 15-20 dienomis Utenos kolegijos Aplinkos apsaugos katedra kvietė visus kolegijos bendruomenės narius ir miesto visuomenę aktyviai dalyvauti savaitės „Diena be automobilio 2013“ renginiuose. Rugsėjo 15 d. Utenos kolegijos studentai ir dėstytojai baidarių</p>	
--	--	--	--

		<p>žygiu pradėjo „Dienos be automobilio“ savaitės renginių ciklą. Kasmet Utenos kolegijos Aplinkos apsaugos katedros studentai ir dėstytojai organizuoja baidarių žygį „Jaunasis aplinkosaugininkas“ Utenos apskrities upėmis. Kiaunos upe plaukė beveik 40 kolegijos studentų ir dėstytojų. Žygio dalyviai ne tik pramogavo, bet ir atliko vandens tyrimus, kurių duomenys bus naudojami rašant straipsnius, rengiant pranešimus konferencijoms. Taip kolegijos studentai ir dėstytojai prisideda prie gamtos saugojimo, prie paviršinių vandens telkinių vandens kokybės tyrimų. Rugsėjo 17 d. kolegijos bendruomenė dalyvavo edukacinėje paskaitoje, skirtoje šiai dienai paminėti. Rugsėjo 19 d. Aplinkos apsaugos katedros dėstytoja S. Steiblytė ir studentai vedė pamoką-viktoriną Utenos „Žiburio“ pradinės mokyklos mokinukams.</p> <p>5. Spalio mėn. prasidėjo Vaikų kolegijos renginiai. Juose vyko užsiėmimai burnos priežiūros, sveikatos priežiūros ir grožio temomis.</p> <p>6. Spalio 15 d. renginys-paskaita</p>	
--	--	---	--

		<p>Burnos higienisto dienai paminėti.</p> <p>7. Spalio 23 d. Utenos rajono neįgaliųjų draugijoje Utenos kolegijos aplinkos tyrimų klubo atstovai skaitė paskaitą „Aplinkos poveikis žmogaus sveikatai“.</p> <p>8. Odontologinės priežiūros katedros lektorė M. Leikutė ir studentės Aukštakalnio progimnazijoje penktos klasės mokiniams vedė Utenos kolegijos SPSR fakulteto Vaikų kolegijos renginį-pamokėlę „Šypsokis, judėk ir būsi sveikas“.</p>	
--	--	---	--

VIII. VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮGYVENDINIMAS

1. Sveikatos priežiūra mokyklose Informacija apie mokyklas ir mokinių skaičių

Savivaldybės sprendimas dėl etatų įvedimo		Už sveikatos priežiūros mokyklose paslaugų teikimą atsakinga (-os) institucija (-os)	Mokyklų skaičius		Moksleivių skaičius	
Data, Nr.	Skirta etatų		steigėja – savivaldybė	kitų steigėjų	steigėja – savivaldybė	kitų steigėjų
2008-10-30, Nr. T-265	8	Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras	18	1	4671	179

Sveikatos priežiūrą mokyklose vykdančios specialistai

Specialistų etatų skaičius	Specialistų skaičius	Specialistų pasiskirstymas pagal užimamą etatą				Specialistų išsilavinimas (specialybė)		
		1 ir daugiau	0,5–1	Iki 0,5	Pagal priedą	Visuomenės sveikatos	Slaugytojos	Kita
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6,75*	8*	5*	3*	-	-	2	6	-
0,2**	1			1		-	1	-

* - mokyklose, kurių steigėja Utenos rajono savivaldybė

** - kito steigėjo mokykloje – Utenos regioniniame profesinio mokymo centre

Sveikatos priežiūros mokyklose finansavimas

Skirta lėšų (litais)		Savivaldybės išpareigota skirti lėšų (Lt)	Panaudota lėšų (litais)		Panaudotų lėšų paskirstymas (litais)			
Privalomojo sveikatos draudimo fondas	Savivaldybės biudžetas		Privalomojo sveikatos draudimo fondas	savivaldybės biudžetas	darbo užmokesčiui	mokesčiams	medikamentams (tvarsliavai)	kitai veiklai
1	2	3	4	5	6	7	8	9
93500,0*	56500,0	56500,0	93500,0	54956,62	104982,75	32465,81	654,86	10353,2
3900,00**	-	-	3900,0	-	2978,0	922,0	-	-

* - mokyklose, kurių steigėja Utenos rajono savivaldybė

** - kito steigėjo mokykloje – Utenos regioniniame profesinio mokymo centre.

Sveikatos priežiūros mokyklose veiklos rodikliai

Užregistruota moksleivių apsilankymų pas sveikatos priežiūros specialistą mokykloje	Apsilankymų pasiskirstymas pagal priežastį			Sveikatinimo veikla		
	Pirmoji pagalba	Konsultacijos	Kita	Vykdytų programų skaičius	Pravesta renginių	Renginiuose dalyvavusių moksleivių skaičius
1	2	3	4	5	6	7
9145*	2710	5157	1278	8	1045	32329
364**	4	360				

* - mokyklose, kurių steigėja Utenos rajono savivaldybė

** - kito steigėjo mokykloje – Utenos regioniniame profesinio mokymo centre.

2. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigose vykdoma vaikų sveikatos priežiūra

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigų skaičius	Etatų skaičius/ dirbantys specialistai	Sveikatinimo veikla	Vykdyta programų, projektų	Organizuota renginių	Vykdytojai	Pastebėjimai
8	8/8	Sveikatos ugdymas bei sveikos gyvensenos įtvirtinimas. Programos „Pienas vaikams“ ir „Vaisiai mokykloms. Užsiėmimai, informacijos sklaida, parodos. Mankštos, fizinė veikla.	27	112	Ikimokyklinio ugdymo įstaigos Utenos r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras Utenos visuomenės sveikatos centras Utenos kolegija	Ikimokyklinio ugdymo grupėse ugdoma 1203 vaikai, iš jų 1088 – mieste, 115 – kaime. Priešmokyklinio ugdymo grupėse ugdomi 322 vaikai, iš jų 285 – mieste, 37 – kaime. Kiekvienoje įstaigoje yra įsteigta po 0,5 etato dietisto ir 0,5 etato bendruomenės slaugytojo, iš viso 8 etatai.

3. Kita vykdyta vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros veikla

Nuo 2012 m. rugsėjo 1 d. *Utenos jaunimo mokykloje* pradėjo veikti *Dienos centras* socialinės rizikos šeimoms ir jų vaikams. 2013 m. Dienos centras jį lankantiems vaikams organizavo šiuos užsiėmimus:

1. Savaitės be patyčių metu buvo vaikams suorganizuota diskusija „Rūkymas kenkia žmogaus sveikatai, ypač vaikams“.

2. Buvo peržiūrėtas ir aptartas dokumentinis filmas moksleiviams „Varpas visiems“ (išleistas Tera Integra). Filmą skirtas psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijai.

3. Popietė-diskusija „Sveikatingumo piramidė“.

Utenos vaikų globos namų globotiniai yra periodiškai tikrinami ir konsultuojami pediatru bei kitų specialistų. Vaikai lankosi pas stomatologus ir gydos dantis. Vedami pokalbiai bei paskaitos įvairiomis temomis: „Rūkymas ir jo žala žmogui“, „Alkoholio žala organizmui“ ir t.t.

2013 m. birželio mėn. vyko pokalbis-diskusija apie gamtoje tykančius pavojus vasarą. Su globotiniais aptarta kaip elgtis įsisiurbus erkėms, įgėlus bitėms ir t.t.

Utenos visuomenės sveikatos centro gydytoja A. Žilienė 2013-10-26 vedė paskaitėlę ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikams: „Kaip išvengti užkrečiamųjų ligų?“, aiškinta, kaip užsikrečiama gripu, kitomis peršalimo ligomis, taip pat pedikulioze, niežais, helmintozėmis. Kokią reikšmę turi skiepai, ar verta skiepytis gripo vakcina? Ką daryti užsikrėtus ir kaip šių ligų išvengti?

2013-11-07 su globotinėmis bendravo Utenos pirminės sveikatos priežiūros centro akušerė R. Švilpienė. Akušerė atsakinėjo į rūpimus klausimus, aiškino apie lytiniu keliu plintančias ligas, nepageidaujamą nėštumą bei apsaugojimo būdus ir kt.

12-18 metų jaunuoliams buvo rengiami grupiniai ir individualūs užsiėmimai, kurių metu jie sužinojo apie lytiniu keliu plintančias ligas, nėštumą bei apsaugojimo būdus. Su jaunuoliais bendravo gyd. urologas V. Varygin.

2013-09-23 20 vaikų organizavo išvyką į Utenos kolegijos odontologijos priežiūros specialistų rengimo centrą ir išklaušė paskaitą „Burnos higiena“, kurią vedė odontologo asistentė V. Rudėnienė. Globotiniai turėjo galimybę pabendrauti su Utenos kolegijos odontologijos specialistų rengimo centro studentais, pasimokyti tinkamai valyti dantis, skalauti burną, pagilinti žinias apie

burnos higienos įgūdžius. Du kartus odontologijos studentai globotinius aplankė vaikų globos namuose.

Visus 2013 m. buvo vykdoma „Lytiškumo programa“ bei „Sveikos gyvensenos programa“. Pagal poreikį vykdyta pedikuliozės profilaktika ir gydymas. Vaikams nuolatos pateikiama informacija apie įvairius plintančius virusus ir būdus kaip apsisaugoti nuo jų.

Vaikų globos namuose, kaip ir 2012 metais, taip ir 2013 metais didelis dėmesys buvo skiriamas vaikų fiziniam aktyvinimui ir sveikos gyvensenos stiprinimui vykdamas teminius užsiėmimus, sporto bei aktyvaus poilsio veiklas. 2013 metais parengti ir įvykdyti projektai: „Sveikata – geriausia vaikui dovana“, „Rizikos grupės vaikų klubo „Saturnas“ vasaros stovykla „Draugystė“, „Puoselėju gamtą savo kieme“, „Mano žalioji palangė“. Vykdytų projektų lėšomis Utenos vaikų globos namų globotiniams buvo sudarytos sąlygos prasmingai ir turiningai leisti vasaros atostogas. Tai buvo poilsinė, programinė sveikatos stiprinimo išvyka, 20 vaikų trimis pamainomis ilsėjosi poilsiavietėje „Degesa“ Zarasų r. Bikėnų km. ir stovyklavietėje „Bradesiuose“. Stovyklos metu globotiniai aktyviai sportavo, maudėsi, uogavo. Vaikai mėgavosi poilsiu gamtos prieglobstyje, dalyvavo grupiniuose ir individualiuose sveikatos stiprinimo užsiėmimuose, rinko vaistažoles, galėjo išbandyti ištvermę, vikrumą ir kitas sveikatai ir geram poilsiui reikalingas savybes. Vasaros laikotarpiu Globos namuose buvo organizuojama dienos stovykla. Jų metu globotiniai važiuodavo į mišką uogauti, rinkti vaistažolių, prie ežerų maudytis ir žvejoti, vykdavo iškylos į Skaistašilio mišką. Projektinių veiklų metu globotiniai įtvirtino ir įgijo pozityvios gyvenimo patirties, padedančios integruotis ir adaptuotis bei įveikti socialinę-psichologinę krizę, mažinti socialinę atskirtį. Stovyklaujantčius vaikus aplankė Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro specialistės, kurios turiningai užėmė vaikus: kartu žaidė įvairius sportinius žaidimus, bendravo, vyko pirmosios pagalbos mokymai, pokalbiai apie žalingus įpročius, jausmus, asmenines savybes ir kt.

2013-07-28-08-01 organizuota poilsinė kelionė prie Baltijos jūros, į Palangą, kurios metu 20 vaikų patyrė daug teigiamų emocijų, išmoko kultūringai elgtis viešose vietose, pasirūpinti ne tik savimi, bet ir ištiesti pagalbos ranką draugui, saikingai, sveikai degintis saulėje, saugiai maudytis jūroje. Tokiu būdu padidėjo globotinių savęs vertinimo skalė, sustiprėjo bendravimo, socialiniai įgūdžiai.

2013-10-06 globotiniai lankėsi ekologiškame Birutės Garliauskienės ūkyje Utenos r. Paraudės k. Vaikai vaišinosi sodo ir daržo ekologiškomis daržovėmis bei vaisiais.

2013-10-29 Utenio stadione vyko tarpinstitucinės Utenos vaikų globos namų, Obelių vaikų globos namų ir Nemenčinės vaikų ir paauglių socialinio centro sportinės rudens žaidynės „Stipresni už vėją“. Varžybų metu vyko įvairios estafetės, kvadrato, futbolo varžybos, kurios suteikė drąsos ir aktyvumo varžybų dalyviams bei sirgaliams.

2013-11-10 buvo vedami šeši lytiškumo ugdymo mokymai, ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikams. Su vaikais iki 12 metų buvo kalbama apie lyčių skirtumus, prisilietimus, apie netinkamą vyresnių žmonių elgesį su vaikais, esant tokiai situacijai vaikai buvo skatinami, nesigėdyti, netylėti ir informuoti darbuotojus, mokytojus. Su globotiniais bendravo psichologė E. Vaišnoraitė.

Globotiniai kartą per savaitę lankosi Utenos kūno kultūros sporto centro baseine.

„Medus ir maistas, ir vaistas“ – taip pristatė savo produkciją bitininkai Skardžiai, svečiavęsi Vaikų globos namuose.

Siekiant užkirsti kelią žalingiems įpročiams vykdomas prevencinis darbas, kurio metu diskutuojama apie rūkymo, alkoholio ir kitų psichotropinių medžiagų neigiamą poveikį jaunam organizmui.

Siekiant stiprinti, lavinti asmens higienos bei gyvenimo įgūdžius ir taip siekti vaikų sveikatingumo, kas mėnesį vyko sveikatingumo popietės „Būk švarus ir būsi sveikas“, „Sveikai valgau – sveikas augu“, „Savo burnos higiena rūpinuosi pats“ ir kt. popietės skirtos vaikų

sveikatinimui. Popiečių metu vykdomi praktiniai užsiėmimai. Vaikai mokėsi taisyklingai valyti dantukus, plauti rankas, karkyti nagučius.

Vaikų globos namai su organizacijos „Gelbėkit vaikus“ Utenos skyriaus nariais organizavo sporto varžybas „SUGAUKIME KALĖDAS“. Jose dalyvavo Utenos rajono mokyklų mokiniai. Renginio metu vaikai galėjo save išbandyti kvadrato, įvairių estafečių bei kitose rungtyse.

Vykdyto projekto „Mano žalioji palangė“ pagrindinis tikslas – sveikos gyvensenos ugdymas pasitelkiant žaliosios vaistinių augalų palangės kūrimą, patalpų apželdinimą. Globotiniai buvo mokomi suprasti ir pažinti gamtą, suteikti kuo daugiau žinių apie aplinkosaugos ir sveikos gyvensenos dermę. Šeimynose ir Paramos šeimai skyriuje įkurtos vaistinių ir prieskoninių augalų žaliosios palangės

Kiekvienais metais kovo mėnesį vyksta „Savaitė be patyčių“ renginiai, kurių metu mokėsi draugiškai bendrauti, žaisti, kurti ir dirbti.

Globos namuose vykdamas ligų prevenciją naudojama aromaterapija. Vyko programos „Žolelių galia žmogaus organizmui“, „Mokausi gaminti ir valgyti sveiką maistą“.

Globos namuose vykdomos programos lavinančios globotinių socialinius, komunikacinius, pažintinius gebėjimus. Su globotiniais dirbama pagal programą: „Zipio draugai“.

Rūpinantis pačių mažiausių vaikų globos namų vaikų emocijomis, psichine sveikata labai dažnai buvo organizuojami grupiniai, vaidmeniniai žaidimai. Per šiuos žaidimus vaikai be streso, lengvai atskleidžia tikrąsias savo emocijas, praeities ir dabarties išgyvenimus. Siekiant kuo labiau pažinti vaikų emocijų būseną buvo daug kalbama individualiai vykdamas kokią nors šalutinę veiklą, pvz., piešiant. Tuomet vaikas savo emocijas, nerimus, psichinę būseną atskleidžia ne tik kalbėdamas, bet ir piešinyje. Siekiant padėti vaikui išgyventi įvairius neigiamus patyrimus, emocijas, stiprinant jo psichinę būseną pozityvia linkme dažnai buvo bendraujama ir bendradarbiaujama su Utenos vaikų globos namų psichologe.

IX. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS FINANSAVIMAS

Institucijos pavadinimas	Išskirti asignavimai, Lt	Asignavimų panaudojimas visuomenės sveikatos priežiūros veiklai, Lt	Pastebėjimai
Savivaldybės taryba	138100,0	Utenos r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuro veiklos finansavimas, 138100,0	
	56500,0	Sveikatos priežiūros mokyklose finansavimo programa, 54956,62	
	161295,0*	Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji 2013 m. programa, 146706,95	*Išskaitytos iki metų pabaigos surinktos lėšos
Valstybės biudžetas	57500,0	Visuomenės sveikatos priežiūros plėtra savivaldybėse, 57500,0	
Privalomojo sveikatos draudimo fondas	97400,0	Sveikatos priežiūros mokyklose finansavimo programa, 97400,0	Išskaitant kito steigėjo mokyklą
	42048,0	Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji 2013 m. programa, 40889,37	

X. ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO SAVIVALDYBĖS VYKDOMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS VEIKLOS PRIORITETINĖS KRYPTYS

Dokumento pavadinimas	Prioritetinė kryptis 2013-2014 m. laikotarpiui	Savivaldybės pasiūlymai dėl visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo gerinimo	Pastebėjimai
Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012–2016 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XII-51	Skatinti sveikos gyvensenos principus. Skirti dėmesį vaikų ir pagyvenusių žmonių sveikatai. Vykdyti aktyvią priklausomybės ligų prevenciją. Skirti dėmesį visuomenės sveikatos stebėsenai.	Teisiškai reglamentuoti bendradarbiavimą tarp asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų, įtraukiant šeimos gydytojų institucijas	
Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. gruodžio 19 d. nutarimas Nr. XII-706 „Dėl 2014 metų paskelbimo Vaikų sveikatos metais“	Skirti didesnę dėmesį vaikų sveikatai.		
Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji 2014 m. programa, patvirtinta Utenos rajono savivaldybės tarybos 2014 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. TS-35	Vaikų sveikatos stiprinimas; fizinio aktyvumo ir sveikos mitybos skatinimas; alkoholio, tabako, narkotikų ir kitų psichotropinių medžiagų vartojimo prevencija; psichikos sveikatos stiprinimas; sergamumo ir mirtingumo nuo piktybinių navikų mažinimas; užkrečiamųjų ligų prevencija; aplinkos sveikatinimas.		

XI. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS PRIEMONIŲ VYKDYMAS

1. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠOS

Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšos, Lt	Savivaldybės biudžeto asignavimai, Lt	Savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos, Lt	Savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų įmokos, Lt	Kiti teisėti lėšų šaltiniai, Lt	Lėšų likutis ataskaitinių biudžetinių metų pradžioje, Lt	Iš viso lėšų, Lt
42048,0	85000,0	67181,0	-	-	9114,0	203343,0

2. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS ĮGYVENDINTOS PRIEMONĖS

Eil. Nr.	Savivaldybės visuomenės sveikatos programų sritys	Vykdytų savivaldybės visuomenės sveikatos programų skaičius	Vertinimo kriterijų skaičius		Skirta lėšų, litais	Panaudota lėšų, litais
			planuota	įvykdyta		
1.	2.1. Neinfekcinių ligų ir traumų profilaktika ir kontrolė	2	4	4	9150,0	9150,0
2.	2.2. Užkrečiamųjų ligų profilaktika ir kontrolė	2	6	6	5616,0	5616,0
3.	2.3. Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija	1	4	4	3000,0	3000,0
4.	2.4. Psichikos sveikatos stiprinimas, savižudybių ir smurto prevencija	2	4	4	9220,0	9220,0
5.	2.5. Vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimas ir stiprinimas	6	4	4	41650,0	41650,0
6.	2.6. Gyventojų sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo skatinimas	7	4	4	42870,0	42870,0
7.	2.8. Bendruomenės sveikatos stiprinimas, sveikatos mokymas, šeimos planavimo konsultavimas, sveikatos žinių populiarinimas ir visuomenės sveikatos propagavimas	9	4	4	22882,0	21723,37
8.	2.9. Gyvenamosios aplinkos sveikatinimas	8	4	4	30614,7,0	30614,7,0
9.	2.13. Kita (Fizikinių, cheminių, biologinių ir kitų fizinės aplinkos veiksnių ryšio su sveikata stebėseną)	1	4	4	24000,0	23752,25
Iš viso lėšų					189002,7	187596,32

3. SAVIVALDYBĖS BENDRUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMAS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS LĖŠOMIS

Savivaldybės visuomenės sveikatos programų sritys	Savivaldybės bendruomenės tikslinių grupių apibūdinimas		Savivaldybės bendruomenės tikslinių grupių gautos naudos apibūdinimas
	Grupių pavadinimas	Gyventojų skaičius	
2.1. Neinfekcinių ligų ir traumų profilaktika ir kontrolė	Utenos r. bendruomenė	41 751	VšĮ „Sveikatą į namus“ (projektas „Mylintys gyvenimą“) vedė renginius, skaitė paskaitas apie onkologinių ligų gydymą, profilaktikos priemones: „Gyvenkime be skausmo“, „Onkologinės ligos ir paliatyvi slauga“, „Gyvensenos ypatumai sergant onkologinėmis ligomis“. Tęsė veiklą 2010 m. įkurta „Paciento mokykla“, kurioje rengiami užsiėmimai pacientams ir jų šeimų nariams. Skaityta 10 paskaitų, jų metu 100 pacietų mokomi savirūpos. 100 projekto dalyvių suteiktos konsultacijos. Išleista 100 vnt. lankstinukų ir 100 vnt. skrajučių apie onkologinių ligų prevenciją.
			VšĮ „Azzara“ vykdė „Krūties vėžio prevencinį projektą „Nedelsk“ Utenos rajone“. „Rožinio kaspino“ autobusėlyje onkologinio švietimo paskaitos išklusė 197 moterys, jos buvo mokomos aptikti navikus krūtų muliažuose, buvo suteikiama informacija apie tai, kokiose medicinos įstaigose atliekami krūtų tyrimai. Visas moteris patikrino gydytojai mamologai, 2 moterys nukreiptos į gydymo įstaigą atlikti išsamius krūtų tyrimus.
2.2. Užkrečiamųjų ligų profilaktika ir kontrolė	Utenos r. mokiniai	4671	Utenos visuomenės sveikatos centro projekto „Enterobiozės prevencija Utenos rajono mokyklose ir ikimokyklinėse vaikų ugdymo įstaigose 2013 m. (tęstinė)“ tikslas – mažinti enterobiozės paplitimą tarp lopšelinio-darželinio amžiaus vaikų, I-IV klasių moksleivių bei jų šeimos narių Utenos rajone. Buvo paimti 442 ikimokyklinukų ir 112 I-IV klasių mokinių (l/d „Saulutė“, „Želmenėlis“, „Varpelis“, „Gandreli“, Vyturių progimnazijoje, Saldutiškio pagrindinėje mokykloje) parazitologiniai mėginiai dėl enterobiozės, rasta 101 užsikrėtęs vaikas (18,2 proc.), ištirta 8 kontaktiniai šeimos nariai (sukėlėjų nerasta). Paimta 75 aplinkos daiktų ploviniai, 19 smėlio pavyzdžių, juose enterobiozės sukėlėjų nerasta. Mėginiai ištirti įstaigos lėšomis. Nustačius
	Ikimokyklinių įstaigų auklėtiniai	1203	

			enterobiozės sukėlėjus, vaikai buvo nukreipti pas šeimos gydytoją gydymui. Projekto dalyviai buvo skatinami daugiau domėtis sveika gyvensena, pagal epidemiologinius parodymus 3 vaikų ugdymo įstaigose surengti piešinių konkursai asmens higienos tema. 100 vnt. lankstinukų „Enterobiozė – nešvarių rankų liga“ išdalinti užsikrėtusių vaikų šeimoms.
			Utenos visuomenės sveikatos centro projekto „Pedikuliozės prevencija Utenos rajono mokyklose ir ikimokyklinėse vaikų ugdymo įstaigose 2013 m. (tęstinė)“ tikslas – Utenos rajone mažinti pedikuliozės paplitimą tarp ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų ir jų šeimos narių. Utenos r. vaikų ugdymo įstaigose dėl pedikuliozės patikrinti 2041 auklėtiniai, iš jų rasta 0,4 proc. apsikrėtę pedikulioze. Išaiškinus utėlėmis ar glindomis užsikrėtusius, organizuojamas šeimos narių tikrinimas dėl pedikuliozės. Apsikrėtusių vaikų šeimos aprūpintos preparatu Pedex. 100 vnt. lankstinukų „Galvinių utėlių naikinimo būdai“ išplatinti vaikų ugdymo įstaigose. 3 vaikų ugdymo įstaigose organizuotas piešinių konkursas sveikos gyvensenos ir asmens higienos įgūdžių tema, piešė 63 vaikai, įteiktos paskatinimo dovanėlės. Mokiniais skaitytos 3 paskaitos sveikos gyvensenos ir asmens higienos įgūdžių formavimo tema. Tęstinio projekto dėka akivaizdžiai sumažėjo apsikrėtusių pedikulioze – nuo 1,1 proc. 2010 m. 0,9 proc. 2011 m. iki 0,4 proc. 2012 m. ir 2013 m.
2.3. Alkoholio, tabako ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencija	Utenos rajono jaunimas, mokiniai	5271	Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato projekto „Utenos bendruomenės sveikatinimas partnerystėje su policija“ metu surengti susitikimai, pokalbiai apie narkotikų ir alkoholio žalą su jaunimu (A. Šapokos ir Saulės gimnazijose, Aukštakalnio ir Krašunos progimnazijose, Vyžuonų pagr. m-loje); suorganizuoti reidai viešose vietose (koncertų, renginių metu); surengti prevenciniai susitikimai kaimo ir miesto bendruomenėse; prevencinė priemonė „Nevairuok neblaivus“ – patikrinta 70 vairuotojų; surengti 3 susitikimai Utenos darželiuose (2 – „Pasakoje“, 1 – „Želmenėlyje“). 3 diskusijos ir prevencinės priemonės apie patyčias mokyklose (R. Šaltenio progimnazijoje, Utenos RPMC ir Vyturių progimnazijoje). Atviros dienos policijos komisariate (patalpų apžiūra, ekskursija į areštinę, praktiniai užsiėmimai su patruliais, kriminalistais). Sporto renginiai (krepšinio,

			rankinio, futbolo varžybos) su bendruomenėmis (Utenos vaikų globos namai, Vaikutėnų, Užpalių bendruomenės, Utenos „Saulės“ ir Dauniškio gimnazijos). Informacija spaudoje (3 – „Utenis“, „Utenos apskrities žinios“, „Utenos diena“), rezultatų pristatymas pareigūnams, 1 straipsnis internete www.utena.policija.lt .
2.4. Psichikos sveikatos stiprinimas, savižudybių ir smurto prevencija	Utenos specialiosios mokyklos-daugiafunkcio centro auklėtiniai	24	Utenos specialiojo ugdymo ir užimtumo centras (projektas „Sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas sveikoje aplinkoje sutrikusio intelekto asmenims (tęstinė programa)“) mokė sutrikusio intelekto turinčius jaunuolius (24) sveikos gyvensenos įgūdžių, sveikai maitintis, sportuoti. Surengta sveikatinanti, poilsinė stovykla kaimo aplinkoje, kurios dalyviai įgijo sveikos gyvensenos įgūdžių, mokėsi nuolatos rūpintis savo sveikata, sveikai maitintis, turiningai leisti laisvalaikį atsisakant žalingų įpročių. Sutrikusio intelekto vaikai ir jaunuoliai prisirinko vaistinių augalų arbatoms. Surengta viktorina „Gyvenu sveikai“.
	Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Utenos Viltis“ nariai	230 (iš jų 110 neįgaliųjų)	Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Utenos Viltis“ vykdė tęstinį projektą „Sutrikusio intelekto žmonių ir jų šeimos narių fizinės ir psichinės sveikatos stiprinimo programa“. Vyko paskaitos „Patyčios, diskriminacija ir jų poveikis žmogui“, „Psichotropinių medžiagų žala sveikatai“, „Lytinis auklėjimas ir švietimas“, „Prostatos profilaktika, iškilusių problemų sprendimas“, „Ginekologinės ligos ir jų profilaktika“, „Neįgaliųjų ir jų šeimos narių tarpusavio santykiai“ (46 dalyviai), renginys „Sveikatos diena“. Suorganizuota 8 d. sveikatinimo stovykla (25 dalyviai). Buvo organizuojamos kasdieninės išvykos į gamtą, išvyka į Aukštaitijos nacionalinį parką, 3 mėn. vyko užsiėmimai baseine (39 neįgalieji ir jų šeimos nariai). Projekto dalyvių skaičius – 72.
2.5. Vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimas ir stiprinimas	Utenos r. mokiniai, turintys regos sutrikimų, lankantys ortoptinį kabinetą	90	Utenos mokykla-vaikų darželis „Eglutė“ vykdė projektą „Medicininė-korekcinė pagalba regėjimo sutrikimų turintiems vaikams“ („Ikmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų silpnaregystės ir neįgalumo prevencijos tęstinumo projektas 2013 m. Utenos savivaldybėje“). 76 vaikams buvo atliekami korekciniai pratimai ir regėjimo procedūros. Pravestos 126 konsultacijos tėvams. Parengtos 136 anketos (grąžinta 119) apie vaikų regėjimo sutrikimų korekciją, apibendrinti rezultatai. Skleidžiama informacija apie regėjimo sutrikimus ir jų prevenciją spaudoje, publikuotas straipsnis "Daugiau apie aklumą ir

			silpnaregystę", vyko specialistų diskusija "Kaip apsaugoti vaikus ir akis nuo kompiuterinių žaidimų", surengtos atvirų durų dienos. Spalio mėn. paminėta Pasaulinė regėjimo diena. Atnaujinti ortoptoptinio kabineto rinkiniai.
	Ikimokyklinių įstaigų auklėtiniai ir jų tėveliai, pedagogai	680	Utenos vaikų lopšelis-darželis „Šaltinėlis“, projektas „Sveikata – didžiausia vertybė“: įsigytas sportinis inventorių 1-6 metų ugdytinių smulkiosios ir stambiosios motorikos ugdymui. Organizuoti renginiai: Nacionalinis „Move Week 2013“ masinio judėjimo renginys, kartu su tėveliais „Koja, vartai, kamuoliukas – mūsų draugas futboliukas“, „Judam krutam kaip kas galim“, sveikatingumo savaitė „Aš galiu“, sveiko maisto popietė „Rudens kraitė“. Įsigyta metodinė literatūra vaikų fiziniam aktyvumui lavinti. A. ir M. Miškinių viešojoje bibliotekoje buvo eksponuojama vaikų ir jų šeimų fotografijos paroda „Žinau, kaip būti sveikam“. Išleistas 2014 m. sveikatos kalendorius „Sveikata – pati didžiausia vertybė“. Iš viso projekte dalyvavo 450 vaikų, 200 jų šeimos narių, 30 pedagogų iš viso rajono.
	I-IV klasių mokiniai	400	UAB „Helona“ projektu „Sveiki ir fiziškai aktyvūs vaikai (tęstinis projektas)“ vaikams ir pedagogams buvo suteikta informacijos apie pagrindines vaikų sveikatos problemas ir jų prevencijos galimybes. Kineziterapinių užsiėmimų metu buvo dirbama su vaikais siekiant parodyti, kaip pagrindinės sveikatos problemos gali būti šalinamos. Žaidimų forma buvo aiškinama, kodėl svarbu būti fiziškai aktyviems ir rūpintis savo sveikata. Pedagogai gavo papildomų žinių. Į projektą buvo įtraukti vaikų tėvai, jiems buvo surengtos 2 paskaitos. Įvyko 140 užsiėmimų, skirtų vaikams. Projekte dalyvavo 427 mokiniai ir 20 pedagogų, paskaitose dalyvavo daug tėvų. Išleistos ir išdalintos atmintinės, skrajutės projekto dalyviams, straipsnis laikraštyje „Utenos diena“.
	Ikimokyklinio ir pradinio mokyklinio amžiaus vaikai ir jų tėveliai	1200	UAB „Helona“ projekto „Aktyvi vasara vaikams“ metu tėvai ir vaikai buvo supažindinami su pagrindinėmis vaikų sveikatos problemomis, jų prevencijos būdais naudojant žaidimus gamtoje. Projekto viešinimui pagaminta 2000 skrajučių-lankstinukų; 30 plakatų. Miesto parke buvo vedami 25 specialūs užsiėmimai vaikams (2 k. per savaitę po 90 min). Iš viso apsilankė 282 vaikai, kaskart dalyvaudavo po 4-5 tėvelius.

	Specialistai, dirbantys su vaikais ir jaunimu, tėvai	200	Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro projekto „Mes už sveiką jaunąją kartą“ tikslas – suteikti teorinių ir praktinių žinių tėvams ir specialistams, dirbantiems su vaikais ir jaunimu. Organizuota mokslinė-praktinė konferencija, buvo perskaityta 11 pranešimų, dalyvavo 212 dalyvių, kurie gavo 6 akad. val. tobulinimosi pažymėjimus.
	Utenos vaikų globos namų auklėtiniai	31	Utenos vaikų globos namų projektas „Sveikata geriausia vaikui dovana“. Tarp projekto uždavinių buvo: išmokyti vaikus sveikai gyventi, mokyti vaikus gyventi be kvaišalų ir išmokyti atsispirti jų pasiūlai, t.y. „pasakyti Ne“. Buvo organizuota stovyklos, išvykos, mokymai vaikams ir centro specialistams (žiūr. 31-32 p.)
2.6. Gyventojų sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo skatinimas	Utenos rajono bendruomenė	41 751	<p>Utenos trečiojo amžiaus universiteto projektas „Šokio žingsneliu nuo infarkto“ padėjo senjorams palaikyti aktyvų gyvenimo būdą, sveiką ir nuotaikingą aplinką, pagerinti gyvenimo kokybę. Linijinių šokių pamokas lankė 20 senjorų, išmoko 10 šokių.</p> <p>Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro projekto „Judėjimas yra vienas iš sveikos gyvensenos veiksnių“ metu vyko mankštos (66), pavasari, vasarą gamtoje, nuo spalio mėn. – biuro salėje. Projekto dalyviai pamėgo mankštas ir tapo nuolatiniais jų lankytojais, kiekvienas pasiekė asmeninių rezultatų: sumažino svorį, kūno apimtis, pagerėjo nuotaika, išsiplėtė socialiniai ryšiai, vyko apsikeitimas gyvenimiška patirtimi sveikos gyvensenos klausimais ir pan.</p> <p>Utenos rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro projekto „Mityba – didžiausią įtaką sveikatai turintis veiksnys“: suorganizuota paskaita „Valgymo sutrikimai“ tėvams ir specialistams, dirbantiems su vaikais (27 dalyviai). Paskaitų ciklas, skirtas mokiniams, vyko Utenos „Saulės“ ir A. Šapokos gimnazijose Dalyvavo 555 mokiniai. Išleista brošiūra „Valgymo sutrikimai“.</p> <p>Utenos r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuro projekto „Vanduo – dovana ir kūnui, ir sielai“ tikslas – skatinti fizinį aktyvumą vandenyje. Organizuoti 6 užsiėmimai baseine, jų metu vyko kineziterapeutės vedamos mankštos, buvo falima naudotis pirtimis. Kaskart susirinkdavo virš 100 įvairaus amžiaus žmonių, iš viso dalyvavo 1122 žmonės. Informacija buvo viešinama biuro interneto svetainėje, rajono spaudoje.</p>

			<p>Utenos r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuro projektas „Judėjimas sveikatos link“ vykdomas jau 3 metus. Jo metu instruktorės veda šiaurietiško ėjimo užsiėmimus visame rajone, dalyvauja renginiuose, Organizuoti 45 užsiėmimai, suorganizuotas seminaras „Šiaurietiškojo ėjimo poveikis žmogaus sveikatai“, kuriame dalyvavo per 40 dalyvių. Instruktorės tobulino savo žinias ir praktinius gebėjimus teoriniame-praktiniame seminare „Šiaurietiškojo ėjimo poveikis griaučių-raumenų sistemai. Korekciniai fiziniai pratimai naudojant šiaurietiškojo ėjimo lazdas“. Biura išleido 1200 vnt. brošiūrų „Šiaurietiškojo ėjimo pradžiamokslis“ ir skrajutę „Šiaurietiškas ėjimas“. biuro specialistės dalyvavo šiaurietiškojo ėjimo instruktorių mokymuose ir gavo sertifikatus, leidžiančius mokyti ALFA technikos. Interneto svetainėje ir rajono spaudoje nuolat informuojami gyventojai.</p> <p>Kuktiškių seniūnijos bendruomenės nariai projekto „Aktyvus judėjimas – sveikatos šaltinis“ metu rinko, džiovino vaistažoles. Nupirko lininės medžiagos, pasiuvo maišelius vaistažolėms. Organizavo mokymus apie taisyklingą mitybą ir sveiką gyvenimo būdą. Nupirko sulčiaspaudę ir ja naudojasi įvairių renginių metu. Mokėsi šiaurietiško ėjimo technikos, įsigijo 10 porų šiaurietiško ėjimo lazdų bei vaikšto su jomis.</p> <p>Utenos r. sergančiųjų cukralige klubas „Viltis“ vykdė projektą „Sveika mityba ir fizinis aktyvumas prieš nutukimą“. 2000 egz. tiražu išleido brošiūrą „Sveika mityba ir fizinis aktyvumas prieš nutukimą“, ji buvo pristatyta klubo susirinkime, dalinama šeimos gydytojams, kardiologams, endokrinologams. Surengė diabeto dienos minėjimą (150 dalyvių).</p>
2.8. Bendruomenės sveikatos stiprinimas, sveikatos mokymas, šeimos planavimo konsultavimas, sveikatos žinių populiarinimas ir visuomenės sveikatos propagavimas	Utenos astmos klubo „Kvėpuok giliau“ nariai Utenos rajono bendruomenė	40 41 751	Utenos astmos klubo „Kvėpuok giliau“ nariai projekte „Pasisemkime sveikatos iš gamtos ir iš savęs“ jau nuo pavasario rinko vaistažoles, džiovino, smulkino, dėjo į pasisiūtus maišelius. Išklausė VŠĮ „Arbatos akademija“ direktoriaus, žolininko R. Daugelavičiaus paskaitos (31 dalyvis). Spalio mėn. lankė jogos užsiėmimus, mokėsi atsipalaidavimo, taisyklingo kvėpavimo, išmoko 12 pagrindinių asanų, į klubą atėjo naujų narių.

Utenos rajono bendruomenė	41751	Sveikatos stiprinimo klubas „Gija“ projekto „Būk stipresnis, lankstesnis, sveikesnis“) tikslas – propaguoti šiuolaikišką požiūrį į sveikatos problemas, vykdyti sveiko gyvenimo būdo supratimo, sveikų įgūdžių ir įpročių bei sveikatos įgijimo ir palaikymo renginius. Paskaitas skaitė 11 lektorių, organizuota 21 jogos užsiėmimas, 4 mankštos, išvyka į jubiliejinį XX Palangos festivalį „Sportas visiems“, sveikos gyvensenos stovykla seminaras „Sveikatos mozaika“. Projekto renginiuose dalyvavo apie 500 dalyvių, tarp jų 70 tikrųjų klubo narių.
Utenos rajono kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų draugijos nariai ir šeimos nariai	40	Vykdydama projektą „Rankų kalba“ Utenos rajono kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų draugija kovo-gruodžio mėn. organizavo šiaurietiškojo ėjimo užsiėmimus, juose nuolat dalyvavo 20 draugijos narių, gruodžio 7 d. paminėjo Pasaulinę kurčiųjų dieną aktyviu sveikatingumo renginiu (25 dalyviai).
Utenos krašto žmonių su negalia sąjungos nariai ir jų šeimos	300	Utenos krašto žmonių su negalia sąjunga (projektas „Neįgaliųjų sveikatos stiprinimas organizuojant sveikatingumo renginius“). Bendras projekte dalyvavusių skaičius – 170 neįgaliųjų ir 15 savanorių. Vyko tradicinė 2 d. sveikatingumo stiprinimo-psichologinės paramos stovykla „Neįgaliųjų sveikatos stiprinimas“ (26 dalyviai). Surengtos 5 paskaitos: „Psichologiniai barjerai po įvairių traumų“, „Žmogaus motyvacijos kėlimas“, „Šiaurietiškas ėjimas ligų profilaktikai“, „Reabilitacinio gydymo reikšmė ir jo galimybės“, „Širdies ir kraujagyslių ligų prevencija“.
Utenos rajono neįgaliųjų draugijos nariai	382	Utenos rajono neįgaliųjų draugijos projekto „Neįgaliųjų sveikatinimo veikla 2013 m.“ metu įvyko 3 renginiai, kurių metu 4 lektoriai skaitė 5 paskaitas, kurias išklaušė apie 230 žmonių. Neįgalieji dalyvavo sporto šventėje Ignalinoje, mugėje „Vilniaus dienos“, Visagine renginyje „Vilties paukštė“, kineziterapiniuose užsiėmimuose.
Utenos rajono bendruomenė	41 751	Utenos lietuvių ir švedų draugija, projektas „Sveikatos instruktoriai bendruomenėje-3“: įvyko renginys „Ir Tu gali padėti“ – diskusija apie paliatyvinę slaugą, organų ir kraujo donorystę. Draugijos jaunimas aktyviai įsitraukė į programą „Mano geri darbai šeimai ir bendruomenei“, kurioje teikė pagalbą žmonėms su negalia, bendravo ir mokėsi bendravimo su sutrikusio intelekto vaikais ir jaunuoliai, žmonėmis turinčiais psichinę negalią, 200 dalyvių. Surengta keliaujanti 4

			d. vaikų ir jaunimo vasaros atostogų sveikatingumo stovykla „Sveikatos instruktoriaus mokykla“. Dalyvavo 25 vaikai, 15 iš jų – socialinės rizikos, socialiai remtinose šeimose augantys vaikai, kt. kartu stovyklavo 5 senjorai. Dalyvavo „Maisto banko veikloje“. Projekto naudą gavo 420 dalyvių, netiesioginių projekto dalyvių skaičius 630.
	Leliūnų seniūnijos gyventojai	3000	Utenos rajono savivaldybės administracijos Leliūnų seniūnijos projektas „Sveikos gyvensenos propagavimas – mūsų rankose“: vyko paskaita „Keičiu save“ apie alkoholio, rūkymo, narkotikų žalą ir kaip pradėti gyventi kitaip sveikos gyvensenos link, popietė „Kartu mes kuriame sveiką ir saugų gyvenimą seniūnijoje“. Vyko šiaurietiško ėjimo pamokos, dalyviai lankėsi Pakalnių moterų užimtumo centro treniruoklių kambaryje. Į projektą įsitraukė ir šiuo metu vaikučius auginančios mamos, įvairaus amžiaus moterys ir vyrai iš Leliūnų miestelio ir aplinkinių kaimų.
	Leliūnų seniūnaitijos gyventojai	500	Bendrijos „Tėviškės aidai“ projektas „Sveikatos kelias – per žinias ir sportą“ – vyko paskaita „Atsakingas gyvenimo būdas“, seminaras „Kaip sveikai ir atsakingai maitintis šiuolaikiniam žmogui?“, šventė „Rudenėlio dosnumėlis“, spalio-gruodžio mėn. kiekvieną savaitę vyko aktyvi sportinė veikla moterims, šokių terapijos pamokos. Išleista 100 egz. brošiūra apie sveiką gyvenseną.
	Sudeikių seniūnijos bendruomenė	1318	Bendrija „Tėviškės pastogė“ projektu „Sveikas gyvenimas – kas tai?“ skatino sudeikių bendruomenės gyventojų fizinį aktyvumą ir sveiką gyvenimo būdą. Buvo surengtos 2 naminės ruginės duonos kepimo pamokos, dalyvavo 20 suaugusiųjų ir 10 pradinių klasių mokinių. Kiekvieną ketvirtadienį rengiamos mankštos, jose dalyvauja 8-10 bendruomenės narių.
2.9. Gyvenamosios aplinkos sveikatinimas	Utenos r. bendruomenė	41 751	Medžiotojų ir žvejų draugijos Utenos skyrius, vykdydamas projektą „Pasiutligės plitimo prevencija, mažinant lapių ir mangutų skaičių“, sumedžiojo 371 lapę ir 375 mangutus, medžiotojai dalyvavo naikinant valkataujančius šunis ir kates pasiutligės grėsmės zonose. Dalyvavo daugiau medžiotojų klubų. Neužregistruota nei vieno pasiutligės atvejo Utenos visuomenės sveikatos centro darbuotojai, vykdydami projektą „Erkių sezoninės gausos stebėjimas, jų rinkimas ir pristatymas ištyrimui dėl Laimo ligos į Nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros

		laboratoriją 2013 m.“ surinko Grybelių miške 10 km atkarpoje 100 erkių. NVSPL iš 100 tirtų erkių 28-se nustatytas Laimo ligos sukėlėjas (B. burgdorferi). Didžiausias erkių gausos stebėjimas nustatytas gegužės mėn. Padžioje. Parašytas straipsnis „Erkių platinamos ligos“ interneto svetainėje, laikraščiuose „Utenos diena“ ir „Utenos apskrities žinios. Organizuotas seminaras Utenos PSPC medikams „Vakcinų naujienos ir skiepai keliautojams“, paskaita „Erkinis encefalitas ir Laimo liga“. Parengtas standas „Erkių platinamos ligos“. Parengti ir VŠĮ Utenos PSPC išdalinti lankstinukai „Kas yra Laimo liga?“, 100 vnt.
Utenos r. bendruomenė	41 751	<p>Utenos rajono maudyklų vandens kokybės monitoringo programa (vykdytojas – Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros laboratorija). Buvo tiriamas Alaušo ež. I ir II paplūdimių, Dauniškio, Vyžuonaičio, Klykių, ež., Nemeikščių, Klovinių tv. vanduo, taip pat ir kitų poilsiaviečių – tiriami iš viso 30 vandens telkinių. Iširta 113 fizikinių-cheminių ir 113 mikrobiologinių mėginių. Dauniškio mikrobiologinių analičių vertėms viršijus HN 92:2007 reikalavimus, paimtas papildomas mėginys. Buvo teikiama informacija Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrui ir informuojami gyventojai apie vandens kokybę.</p> <p>Utenos rajono gyvūnų mylėtojų draugijos gyvūnų globos namuose projekto „Kova su pasiutlige ir kitomis benamių gyvūnų platinamomis ligomis“ lėšomis gydyta 50 benamių gyvūnų, vakcinuoti nuo pasiutligės 100 benamių gyvūnų, sterilizuoti 36 katės ir katinai, 20 kalyčių. Paskiepytiems, kastruotiems gyvūnams buvo surasti ir ieškomi nauji namai.</p> <p>UAB „Utenos komunalininkas“ vykdė „Avarijų metų naftos produktais užterštų teritorijų ir vandens telkinių valymo programą“. Įsigytos sorbuojančios medžiagos teršalams surinkti panaudotos išsiliejus naftos produktams autoįvykių Utenos rajone metu .</p>
Utenos vaikų globos namų globotiniai ir Paramos šeimai skyriaus gyventojai	27 11 šeimų	Per Utenos vaikų globos namų projekto „Mano žalioji palangė“ veiklas globotiniai bei Paramos šeimai skyriaus gyventojai ir jų vaikai įgijo teorinių ir praktinių žinių apie vaistinius ir prieskoninius augalus. 3 šeimynos ir skyriaus gyventojai įkūrė savo gyvenamosiose erdvėse žaliąsias palanges. Vyko seminarai-diskusijos, išvykos į gamtą. Surengta projekto dalyvių darbėlių paroda, kurioje atsispindi pačių užauginti

			žolynai, naudinga informacija apie juos, dalyvavo sveikos gyvensenos ir aplinkosaugos žinių konkursuose. Išleistas kalendorius/lankstinukas su vaikų piešiniais, fotografijomis ir informacija apie vaistingų augalų naudą, aplinkos saugojimo svarbą.
	Utenos krašto žmonių su negalia sąjungos nariai ir jų šeimos	300	Utenos krašto žmonių su negalia sąjunga (projektas „Gyvenu ekologiškai ir taupiai“) inicijavo Utenos A. Šapokos gimnazijos mokinių savanorišką veiklą, skirtą mokyti fiziškai silpniausias neįgaliuosius rūšiuoti atliekas namuose. Su NVO, įsikūrusiomis po vienu stogu Taikos g. 6, surengtas disputas-menų terapija, mokymai „Klimato kaita ir jos sprendimo būdai vietos lygmenyje“. Surengta tęstinė ekologiškų pirkinų maišelių dizaino eskizų, siuvimo ir dalinimo akcija, keičiant juos į neįgaliųjų namuose sukauptus plastmasinius maišelius. Projekto veiklose dalyvavo 180 žmonių.
	Utenos r. bendruomenė	41 751	Utenos lietuvių ir švedų draugijos (projektas „Draugiškesnis aplinkos poveikis-2“) nariai dalyvavo seminare-diskusijoje Panevėžyje „Meniu. Maistas. Nesveiko namo sindromas“. Surengta Aplinkos sveikatinimo savaitė Daugailių pagr. mokyklos bendruomenei. Vyko 5 paskaitos-diskusijos, įgytos žinios panaudotos konkurse „Gyvenu švarioje aplinkoje“, nuotraukų ir piešinių konkursas-paroda „Gamta. Žmogus. Gyvūnas“. Geriausi darbai atrinkti ir bus eksponuojami parodoje, kuri bus surengta 2014 m. sausio mėn. Utenos m. bendruomenei. Surengtos kūrybinės dirbtuvės „Antrasis daiktų gyvenimas“, panaudojant vandenyje tirpstančią plėvelę, nebereikalingus daiktus, antrines žaliavas. Menų terapija užsiėmė 70 žmonių. Projekto veiklose dalyvavo 250 dalyvių
2.13. Kita (Fizikinių, cheminių, biologinių ir kitų fizinės aplinkos veiksnių ryšio su sveikata stebėseną)	Utenos r. bendruomenė	41 751	Buvo vykdoma Utenos rajono savivaldybės aplinkos monitoringo 2009-2014 m. programa, patvirtinta Utenos rajono savivaldybės tarybos 2009 m. sausio 29 d. sprendimu Nr. TS-1. Vykdoma antropogeninės taršos stebėseną: oro taršos – 3 taškuose du kartus per metus tiriama 5 cheminių medžiagų koncentracija (30 matavimų); paviršinio vandens – 4 taškuose 2 kartus metuose tiriama 11 parametrų; požeminio vandens – tiriamas 49 šulinių vanduo, 8 analitės. Buvo atliekama triukšmui jautrių vietų ir tyliųjų zonų stebėseną. Atlikta 36 matavimai. Veikia informacinė sistema – gyventojams prieinama internetinė stebėsenos duomenų bazė (http://www.utenosmonitoringas.lt).

4. INFORMACIJOS APIE SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS ĮGYVENDINTAS PRIEMONES SKLAIDA

Eil. Nr.	Informavimo ir viešinimo priemonės pavadinimas	Įgyvendintų informavimo ir viešinimo priemonių skaičius	Paviešintų savivaldybės visuomenės sveikatos programų skaičius
1.	Pranešimai spaudai, populiarinimas ir informavimas per televiziją, radiją, spaudoje, per naujienų agentūras, spaudos konferencijas	25	10
2.	Informaciniai ir mokomieji renginiai, parodos, konferencijos, seminarai, konkursai ir supažindinimas su savivaldybės visuomenės sveikatos programomis šalyje ir užsienyje	569	30
3.	Pranešimai, kiti dokumentai programų rengėjams ir vykdytojams (programų rengimo taisyklės, kiti savivaldybės tarybos, mero ir savivaldybės administracijos direktoriaus priimti teisės aktai, projektų paraiškos formos, programų vykdymo sutartys, kvietimai teikti programų rengimo paraiškas ir kita)	41	37
4.	Spausdinti ir elektroniniai leidiniai (plakatai, lankstinukai, informaciniai biuleteniai, brošiūros, skrajutės, garso, vaizdo ir reklaminė medžiaga, kitos priemonės)	10	8
5.	Aiškinamieji ir informaciniai stendai	1	1
6.	Išorinės ženklinimo priemonės programos įvaizdžiui formuoti (lipdukai, kanceliarinės prekės su programos atributika ir kita)	2	1
7.	Savivaldybės interneto tinklalapis (savivaldybės bendruomenės supažindinimas su visuomenės sveikatos programomis, savivaldybės visuomenės sveikatos programos tikslinių grupių informavimas, programų ataskaitų skelbimas ir kita)	4	2
8.	Savivaldybės visuomenės sveikatos programų tyrimų (įvertinimo) medžiaga	2	2

5. SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS ADMINISTRAVIMO TOBULINIMAS

Eil. Nr.	Problemos, susijusios su savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos administravimu	Pasiūlymai, kaip patobulinti savivaldybės visuomenės sveikatos programų rengimą, finansavimą ir įgyvendinimą
1.	Dėl didelio sveikatos programų pareiškėjų skaičiaus ir lėšų poreikio, esant nepakankamam finansavimui, dauguma programų finansuojamos dalinai, todėl nepilnai įgyvendinamos numatytos veiklos.	Kelti projektų rengėjų ir vykdytojų kvalifikaciją. Vengti dalinio programų finansavimo.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1.	Sprendimo projekto pavadinimas	Dėl pritarimo Utenos rajono savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo 2013 metų ataskaitai ir jos pateikimo
2.	Sprendimo projekto rengėjas	Socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos skyrius
3.	Problemos iškėlimas-situacijos analizė	<p>Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 2 straipsnyje visuomenės sveikatos priežiūra apibrėžiama kaip „organizacinių, teisinių, ekonominių, techninių, socialinių bei medicinos priemonių, padedančių įgyvendinti ligų ir traumų profilaktiką, išsaugoti visuomenės sveikatą bei ją stiprinti, visuma.“ Šio įstatymo 6 straipsnyje nustatyta savivaldybės vykdoma visuomenės sveikatos priežiūra (iki 2014 m. sausio 1 d.):</p> <p>„1. Savivaldybės:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) vykdo visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringą), siekdamas gauti išsamią informaciją apie savivaldybės visuomenės sveikatos būklę, sveikatos rizikos veiksnius ir ją remdamosi planuoti bei įgyvendinti savivaldybės visuomenės sveikatos stiprinimo priemones; 2) organizuoja visuomenės sveikatos stiprinimą bendruomenėje, įtraukia į šią veiklą bendruomenę ir socialinius partnerius; 3) atsižvelgdamos į vyraujančias visuomenės sveikatos problemas, pagal kompetenciją rengia, tvirtina ir įgyvendina tikslines savivaldybių sveikatos programas, sveikatinimo veiklos teisės aktus ir sveikatinimo veiklos sutartis, dalyvauja įgyvendinant valstybines visuomenės sveikatos strategijas ir programas; 4) vykdo vaikų ir jaunimo visuomenės sveikatos priežiūrą, koordinuoja visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, dirbančių bendrojo lavinimo mokyklose, sveikatos specialistų, dirbančių ikimokyklinio ugdymo įstaigose, veiklą, organizuoja ir koordinuoja studentų sveikatinimo priemones; 5) pagal kompetenciją organizuoja alkoholio, tabako ir psichoaktyvių medžiagų vartojimo profilaktiką; 6) pagal kompetenciją organizuoja lėtinių neinfekcinių ligų, nelaimingų atsitikimų ir traumų profilaktiką; 7) pagal kompetenciją organizuoja užkrečiamųjų ligų profilaktiką; 8) pagal kompetenciją organizuoja jonizuojančiosios ir nejonizuojančiosios spinduliuotės poveikio visuomenės sveikatai profilaktiką; 9) pagal kompetenciją dalyvauja vykdant psichikos sveikatos stiprinimo veiklą ir susirgimų profilaktiką; 10) pagal kompetenciją vykdo sanitarinių apsaugos zonų įgyvendinimo priežiūrą; 11) atlieka savivaldybės institucijų sprendimų projektų poveikio

		<p>visuomenės sveikatai vertinimą;</p> <p>12) vykdo kitas įstatymų nustatytas visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas“.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarimu Nr. 606 patvirtinta Savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitos teikimo tvarka ir ataskaitos forma. 2011 m. sausio 17 d. nutarimu Nr. 44 buvo patvirtinti šios formos pakeitimai.</p>
4.	Dėl kokios priežasties teikiamas sprendimo projektas, ko juo siekiama? Tikslai ir uždaviniai	<p>Ataskaita teikiama įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarimą Nr. 606.</p> <p>Savivaldybės turi pateikti Sveikatos apsaugos ministerijai ataskaitas pagal šio nutarimo 1 punktu patvirtintą formą raštu ir elektroninėje laikmenoje.</p>
5.	Ryšys su Lietuvos Respublikos įstatymais, Vyriausybės nutarimais, savivaldybės priimtais sprendimais ir kitais teisės aktais, patvirtintais prioritetais, ilgalaikiais ir vidutinės trukmės planavimo dokumentais, Europos Sąjungos teise	<p>Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (Žin., 1994, Nr. 55-1049; 2008, Nr. 113-4290), Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas (Žin., 2002, Nr. 56-2225; 2007, Nr. 64-2455), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarimas Nr. 606 „Dėl Savivaldybės vykdomų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo ataskaitos teikimo tvarkos ir ataskaitos formos patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 73–2834).</p>
6.	Galimos neigiamos sprendimo pasekmės savivaldybės finansams, ekonomikai, socialinei aplinkai	Nėra
7.	Sprendimo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados	Nėra.

Socialinių reikalų ir sveikatos apsaugos skyriaus
savivaldybės gydytoja (vyr. specialistė)

Eligija Židonienė